

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNĖ

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

No. 50. New York, December 16, 1910, penktadienis, gruodžio 16d. VOL. III.

THE LITHUANIAN WEEKLY "TEVYNĖ"

Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
At 307 W. 30-th St., New York, City.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

For members of Lithuanian Alliance of America in the United States 50c.
For non members, in the United States.....\$1.25
For members of Lithuanian Alliance of America to Foreign Countries \$1.00
For non members to Foreign Countries.....\$1.75

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

All communications should be addressed:

"TEVYNĖ", 307 W. 30-th St., New York.

SAVAITRAŠTIS "TĖVYNĖ"

Išeina kas penktadienis S.L.A. lėšomis.

PRENUMERATA METUI:

Susivienyimo Lietuvių Amerikoje sąnariams Suvienytose Valst. 50 c.
Ne sąnariams Suvienytose Valstijose.....\$1.25
Susivienyimo Lietuvių Amerikoje sąnariams kitose viešpatystėse....\$1.00
Ne sąnariams kitose viešpatystėse.....\$1.75

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:

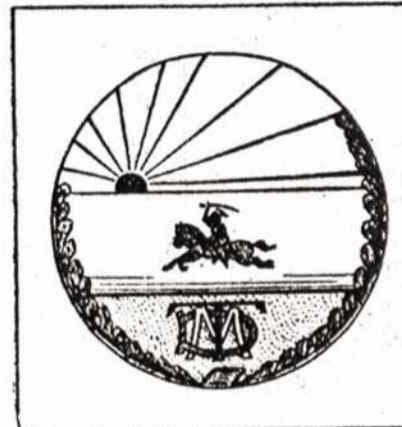
"TĖVYNĖ", 307 W. 30-th St., New York.

!!Geriausias Christmas Present!!

Jeigu Jūsų draugas arba DRAUGĖ priguli prie TMD., tai geriausią ir gražiausią Kalėdų prezentą padarysit jam, ar jai iš šito auksinio ženklelio. MOTERIMS ŽENKLELIS padarytas su tam tikra sagute. PIGI, GRAZI IR NAUDINGA DOVANA.

Atkreipkite atydą

į šitą paveikslėlį. Tai yra pavydulas Tėvynės Mylėtojų Draugijos padidinto ženklelio, kuris pagal abėlną nuomonę yra vienas iš geriausių ir gražiausių lietuviškų ženklelių.

Tai nėra koks blėkinis ar pigiai paauskuotas švininis ženklelis, kuris po kelių mėnesių nušanta. Tai yra kiurai auksinis ženklelis, kuris niekad nesū. Saulė, spinduliai žirgvaikis ir TMD. raidės apačioj supintos į monogramą, kaip lygiai vainikas aplinku yra gryno aukso. Saulė su spinduliais yra įleista į lengvai melsvą emaliją, išrodančią lygiai, kaip padangė. Žirgvaikis yra ant balto lauko, o apatinė monograma įleista į tamsiai mėlyną emaliją. Sujungimas baltos ir mėlynos spalvų (tautiškų spalvų) su blizgančiais auksiniais pagražinimais daro neišpasakytai malonų įspūdį ant akies. Ženklelis pagal savo pavydą ir reikšmę greičiau panašus į tikrą paveikslą, negu į ženklelį. Užtekanti saulė su blizgančiais spinduliais parodo Tėv. Myl. Draugijos mierį — platinimą apšvietos. Žirgvaikis, lekintis prie saulės, tai mūsų prabudusi tauta, šuoliais skubianti prie mokslo ir apšvietos. Apačioj supintos TMD. raidės tai draugijos vardas. Taipgi netik paviršutiniai šis ženklelis gražus; graži taipgi jo reikšmė. Todėl nedvyai, kad visiems jis patinka. TMD. neturi jokių kitų ženklelių, kaip tik tokius, kaip šitas. Visi ženkleliai vienodūs, visi iš gryno aukso ir visi vienos prekės.

Šis kiurai auksinis ženklelis (10 karatų) prekioja tik vieną dolerį.

Nėra pigesnių, nėra brangesnių. Jūs privalote jį turėti jeigu dar neturite. Tik TMD. sąnariai gali nešioti. Jeigu Jūs esate TMD. sąnarys ir nenešiojate šito ženklelio, tai Jūs dar tik "pusė sąnario": 1) nieks negali be ženklelio pažinti, jog Jūs prigulit prie šitos kilios draugijos. 2) nešiodami ženklelį Jūs netik pagražintumet savo drapaną, bet ir TMD. garsintumete tiems, kurie dar apie ją negirdėją. Taipgi Jūs locnas smagumas ir TMD. gerovė reikalauja, kad Jūs nešlotumet šitą ženklelį. Viską, ką Jūs turite padaryti, tai išpirkti "Money Orderį" ant \$1.00 ant A. J. Povilaikos vardo ir pasiųsti jį laiške Tėv. Myl. Dr-stės izdininkui tokiu adresu: A. J. Povilaika, 804 Bank st., Waterbury, Conn. Arba įdėkite popierinį dolerį į registruotą laišką ir pasiuskit ten pat. Tuojaus gausite už tai gryno aukso ženklelį, ir nei persiuntimo nemokėsit. Draugija persiunčia savo lėšomis saugiose bakseliuose.

Reikalaukit tuojaus, gausit tuojaus! Užganėdinsim visus pakol ženklelių užteks. Nedaug liko.

Tėvynės Mylėtojų Draugystė išleidžia moksliskas knygas ir dalina jas savo sąnariams ir beturčiams dykai. Įžengimas į Draugiją tik 40 centu; metinė mokestis tik 60 centu (išneša tik penktuką ant mėnesio), o šiuosmet sąnariai gavo 6 dideles knygas Kurdirkos raštų su puikiais paveikslais. mažiausiai 6 dolerių vertės.

Tik pamyslikit apie taill

Neužilgio visi ir seni ir nauji sąnariai gaus VISAI DYKAI kelių dešimtų puslapių knygele, kur bus apart TMD. įstatų, žingeidi tos draugijos istorija.

Kataliogas dykai!

Didelis katalogas visokų geriausios rūšies armonikų, gerų ir pigių spaudimui laiškų, mašinelių tokių, kaip ant paveikslėlio. Visokių muzikališkų instrumentų, lietuviškų knygų ir tt.

Prisiusk savo adresą su 2c. pašto marke, gausite katalogą dovanai. Adresas:..

M. J. Damijonaitis
812 33rd St., Chicago, Ill.

Tel. Yards 2139 Tel. Canal 2190.

J. P. Rashinskas

Narys S. L. A.

Fotografistas

Išdirba visokias Fotografijas puikiai ir už savo darbą gvarantuoja

Turi dvi puikiai įrengtas Galerijas

3213 So Morgan St. Chicago, Ill.
665 West 18th St.

H. Morgan

Išdirbėjų bendrovė ženklai, kepurės, šarpos, vėliavos, antspaudos (pečėtys) ir tt. Reikalaukite katalogo su prekėmis.

13 N. Main St.,
SHENANDOAH, Pa

J. Skritulskas,

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linių, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir veseiloms. Iš tolesnių miestų meldžiu atsišankti per laiškų ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas
26 Broad St. New Britain, Conn.
Telephone No. 550.

LIETUVIŲ UŽEIGA PAS

P. CZAPLIKA

Užlaiko puikiausius gėrymus, alus, šilius, visada švieži, vynai ir visokie likerai geriausi. Visokius gėrymus veseiloms, krikštynomas ir šiaip baliams, siunčiame į namus. Visada gerai.

117, 119 & 121 A St: So. Boston, Mass.

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MATULAITIS

Offiso valandos:

Nuo 12 iki 2 val.; Nuo 7 iki 9 vakare.
495 Broadway, - - So. Boston, Mass.

Dr. A. Šliupite - Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyru.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.
(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 8-10 ryte; nuo 2-3 po piet; nuo 7-9 vakare.
TELEPHONAS GREENPOINT 8.

Jurgis Stanaitis

Vienintelis lietuvis PHOTOGRAFA S. Boston'e

kurs artistiskai atlieka darbą, padarydamas paveikslus kaip grupų, taip ir pavienių ypatų. Lietuviai! Atminkite, jog su reikalais visuomet reikia kreipties prie savojo po šiuom adresu:

453 A W. Broadway, So. Boston, Mass.

Gendroliaus Agentura

Mēs užrašom visus einančius Liet. laikraščius, užlaikom visokios ytalpos knygas, visados turime visų išleistų zodinėlių ir duodu visiems, kurie užsirašys "Lietuvą", "Vienybę Lietuvinkų", "Kataliką" puikią (\$1.50) maldų knygelę ar \$1.00 vertės knygą, norėdamas kad naudotusi iš progos ir daugiausiai užsirašytų laikraščius.

Taipgi mēs parduodam Laivakortes į Lietuvą ar iš Lietuvos ir iš kitur, kur kas norėtų atvažiuot ar išvažiuot, turime linijas kuriom perplaukia greitu laiku per jures, kas palengvina

kellionę. Už teisingumą ir greitumą nerugosite. Pas mus pinigai nueis greičiausiai, nes mēs su kitų pinigais nedarom, biznio. Reikale užprašom visus.

N. GENDROLIUS,
224 Athens Street, South Boston, Mass.

Gelžkelio laikrodėlis su 21 akmenu

rankinėle užsukamas ir užstatomas: vyriško ir moteriško didumo. Apleisti auksu ant 20 metu dubultavi dangteliai-viršai, puikiai išpjaustytas. Absolutiskai tikras laiko rodytojas, ypač pritaikytas prie gelžkelio žmonių, kurie reikalauja užsitikimo laikrodžio. Gvarantuotas ant 20 metu. Ypatinga dovana: mes pasiūšime tą laikrodį ant kiekvieno adreso C.O.D. \$5.75 ir užsimokėsime ekspreso lėšas, suteikdami privilegiją pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad jis nevisiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pagarsinta, nemokekite nei vieno cento. Atminkite, jūs panašiai užmokėtumete už tą patį laikrodį \$25.00. pirkdmi nuo kokio besąžiniško parduotojo. Labai puikus AUKSU aplietas LENCIUGELIS su prikabaliuku už DYKĄ prie kiekvieno laikrodžio.

Ecelsier Watch Co., 908 Athenaeum Bldg., Chicago.

Ant pardavimo.

Pigiai parsiduoda senai įsteigta vaistinė, kuri randasi netoli vietos, apgyventos lietuvių ir lenkų. Savininkas turi kitą biznį. Kreipkitės į F. A. HANCOCK, 800 W. Lombard st. Baltimore, Md. (09

Dėlei "T." susivėlinimū.

Gaunant užklausimus, dėlko "T." neišeina penktadieniais, kaip buvo pagarsinta, ir kada ji pradės reguliariškai išeidinėti paskirtomis dienomis, turime pranešti, kad susivėlinimū priežastimis yra nerangumas spaustuvės, kuri dabartiniu laiku spaudina "T." Priegtam dėjimas grindų sklepe ir kiti pataisimai, gaišina raidžių statėjus, dirbančius sklepe. Kas link klausimo, kada "T." pradės eiti reguliariškai penktadieniais, tai No. 52, turbūt, bus pirmas, kuris galės pasirodyti pažymėtu luiku.

Ar nebutų naudingiau?

Pas mus yra madon įėjęs išsisukinėjimas, kad tik kaip nors pragyvenus, sunkiai nedirbant, arba, geriau pasakius, fiziškai nedirbant. Kaip tik kuris iš mūsų biskį mokslo įgauna, tai, kiek įmanydamas, jau ir stengiasi nuo fiziško darbo išsisukti: tai tveria biznesus, tai laikraščius steigia, tai "daktarauja", tai kitaip verčiasi, (nenorėčiau sakyti) visaip žmones ir patys save prigaudinėdami. Sakau prigaudinėdami, kadangi jie neįstengia savo tikslo atsiekti ir tik tveria vieną didelį "humbugą". Patys vargsta, praleidžia paskutinį grašį, tai vėl, neįstengdami išlaikyti konkurencijos savo bizniuose, bankrutija ir susilaukia žmonių prakeikimų.

Pažvelgus į mūsų laikraštiją, matome, kad kasmet gema po kelis laikraščius, ir, trumpai pagyvavę, keliauja į kapus. Ką-gi mano tų laikraščių leidėjai? Daugumas jų gerai žino, kad mes šiandien ir taip per daug laikraščių turime, kurių negalime kaip reikia užlaikyti ar bent suteikti jiems geros medegos; ir dabartiniai mūsų laikraščiai ne gyvena, bet tik egzistuoja bei skursta. Naujų laikraščių įsteigėjams, rodos, lengva būtų suprast, kad savųjų laikraščių neužlaikys, vienok jie steigia, idant pinigų prisikimšti pilnus kišenių, kai-kurie tiesiog manydami, tą tikslą atsiekus, uždengti laikraštį, o su savo ėmėjais šieną atsirokuoti. Tokie mūsų leidėjai, vietoje stiprint mūsų silpną literatūrą, alina ją ir nubaido kitus nuo rėmimo jos, gi prigautas žmogus, nors ir ant mažos sumos, praranda užsitikėjimą ir teisingose įstaigose, kartais atsitraukdamas net nuo gerų laikraščių skaitymo. Kad taip pas mus yra, faktų čia nurodinėti nereikia: kiekvienas šiek-tiek apsiskaitęs žmogus aibes jų žino. Ar nebūtų šimtą sykių geriau, kad tokie mūsų inteligentai, užuot steigus naujus laikraščius, spiestųsi prie dabar esančių, suteikdami jiems geros medegos, o, vietoje užsiimti leidimu laikraščio su netikusiais mieriiais, pramoktų kokio dorą amatą, kaip va: mechaniko, inžinieriaus, namų statėjo, dailidės, mašinisto ar kokio kito? Mokytam žmogui labai lengva yra amato išmokti, tik, žinoma, nereikia bijoti paimti pjūklą ar kūjį į ranką. Fiziškas darbas žmogui nekenkia, bet dar sustiprina jį ir išdirba stiprią valią. Sunku yra bemokslui tapti profesionališku darbininku, bet mokytam tapti geru amatininku — lengviau-

sias daigtas, nes jis viską surokuos su pagelba savo mokslo; visokius dalykus greičiau ištirs, nes jo protas yra jau išdirbtas, ir atliktiną darbą tuojaus supras. Užtat, jaigu mūsų inteligentai nesibijotų fiziško darbo, tai, pasigriebdami savo mokslo (žinoma, jaigu jį mokėtų atsakančiai suvartoti), pagerintų savo būvį, podraug pakeliant ir savo tautos gerovę.

Kitos tautos turi savo išradėjus, mechanikus, orlaivininkus, jureivius, inžinierius. Ar daug mes jų turime? — Visai mažai, galima sakyti, visai jų nebturime. Kodėl? — todėl, kad mūsų galvos yra primuštos norų lengvai gyventi ir tuščių teorijų, per kurias mes negalime griebtis praktiško darbo, galinčio pagerinti mūsų būvį ir padaryti mus naudingais nariais draugijos, bet ne bereikalingais pastumdėliais.

Taigi, tautiečiai, užuot užsiėmus tokiomis profesijomis, kurių atlikti neįstengiate arba užuot auklėjus savyje netikusį norą gyventi apgavystėmis, mokinkitės amatų, augštų amatų, o pamatysite, kad netrukus pagerinsite savo būvį, ir drąsiai galėsite žiūrėti į rytojų, nereikalaudami sprando lenkti prieš menkniekį. Taipogi spieskitės prie šiandien einančių laikraščių, suteikit jiems geros medegos iš savo patyrimų bei iš mokslo visokių šakų; vietoje tuščiai surėdymą keikti, tyrinėkite gamtą ir jos įstatymus, o surėdymas savaimi persimainys, kada tautoje neliks tamsos ir nežinios arba tingėjimo dirbti.

Nebijokime rankų priglaust prie darbo, nes, kas dirbti nebijo, tas niekur nežūs ir tokis visur bus pageidaujamas.

St. Miliauckas.

Hymnas.

Iš *E. Poe.*

Tamsoj nakties, šviesoj dienos,
Marija, hymną tau siunčiu;
Ar vargas spaus ar laimė loš;
Tu vis globėk mane! — meldžiu.
Nesykį linksmas aš ejau
Pakrančiais nuopuolio tamsaus,
Ir per tave tik belikau
Malonėj dieviško Sūnaus.

Kada likimo sukuriuos
Žys mano praeitis liūdnei,
Mane malonė tavo guos
Ir per tave priims Jisai.

J. Alyras.

Ji...

Jos mėlynos akys, it vaiski mėlynė,
Taip žėri giedrai-meilingai;
Kilnojas stebėtinai puiki krutinė
Ir skamba jos balsas saldžiai.
Ji eina—jos žingsnis kiekvienas
Vis pilnas grazybės augštos;
Ji juokias—jos juoko nei vienas
Vertai apdainuot nevolios.

T. Goris.

MOKSLO TRUPINIAI.

GYVUNŲ SPALVA.

S. Biežis.

Kiekviena gyva esybė nori kuoilgiausiai pratęsti savo gyvenimą ir dėl tos priežasties su užstojančiais jos gyvenimui kelį priešais veda nepaliamamą kovą. Bet gyvūnai arba augmens, negalėdami atvirai į šią kovą stoti, stengiasi išsigelbėjimui nuo savo milžiniškų priešų surasti kitokius būdus; taigi vieni apsigyvena ten, kur jų baisusis priešas negali įeiti, kiti kiekvienoje valandėlėje turi atkreiptą atydą, ar neprisiartina iš kokios nors pusės neprietelis ir t.t. Čia, man atrodo, svarbią rolę lošia gyvūnų spalva.

Keliaujant nuo ekvatoriaus polių link, ant pirmojo randame žvėris ir paukščius su įvairių-įvairiausiomis spalvomis ir kuo toliaus nuo ekvatoriaus į šiaurę ar pietus, tuo įvairumas gyvūnų spalvos tampa menkesniu, pakol Ledų vandenynuose sutinkame baltąją mešką. Taipgi persikeliant iš vasaros sezono į žiemą, tēmijame, kad tie patys gyvūnai maino spalvą; pav., kiškis žiemos laike turi palšesnę spalvą, negu vasaros ir net kai-kurios kiškių atmainos vakarinės dalies Suvienytų Valstijų perkeičia rudą-vasarinį kailį ant balto-žieminio. Čia klausimai kyla: kame priežastis to mainymosi sezoninės spalvos arba kodėl gyvūnai šiltuose kraštuose turi vienokią spalvą, o šaltuose kitokią? Kodėl meška — balta šiaurėje, o juosva arčiau į pietus? arba, ar ne geriaus būtų, kad gyvūnai škirtingos geografiškos platumos turėtų vienokią spalvą, sakysime, pilką arba kokią kitokią. Kam gi tas įvairavimas ir kokią vertę jis turi?

Statydamas šiuos klausimus, neimu atydon prijaukintus gyvūnus arba šiaip paliestus žmogaus civilizacijos.

Iš pirmo žvilgsnio augščiaus paduoti klausimai, rodos, neturi vertės, bet, prisiziūrėjus arčiau, pasirodo visa svarba, o, idant aiškiaus dalyką persistatyti, paimsime keletą pavyzdžių:

Medūza, kuri gyvena ant paviršiaus jurių, yra taip persišviečianti, kad sunku atskirti nuo vandens. Ta charakteristika gal nesykį patarnauja jai, kaipo priemonė išsigelbėjimo nuo mirties arba, aiškiau sakant, būdama bepagelbinė, ji negali stoti į atvirą karę su stipresniu priešu, bet, turint jai šiokią ypatybę, nekartą neprietelis neužtēmijęs praslenka pro šalį.

Žuvis paprastai turi tamsesnę nugarą ir šviesesnę apačią. Žiūrint iš viršaus į vandenį, tamsi spalva nugaros taip susilieja su vandeniu, jog sunku, gerai neatkreipus atydos, pasakyti, ar ten stovi žuvis ar ne. O tuo tarpu žiūrint iš gilumos vandens į viršų, šviesa, atsimušanti į vandenį, taip susiharmonizuoja su balzguna apatine žuvies dalimi, jog ir čia, tik gerai įsitēmijant, tegalima atskirti kur žuvis, o kur vanduo. Šiuomi dar ne viskas baigiasi. Kai-kurios žuvis turi juostuotą nugaros spalvą, t. y. skersai visos viršutinės dalies yra tamsiai-pilkos spalvos juosta,

sekanti šviesesnė, trečia vėl tamsiai-pilkos etc., o tūlos suvisai neturi tos ypatybės, t. y. visa viršutinė dalis vienokiai spalvota. Dabar pažiūrėsime, kokiose vietose gyvena tuodu skyriu. Žuvis pirmojo skyriaus, kaip va: ešeriai ir karosai labiau mėgsta žolėtas, o antrojo, kaip antai: kuoja ir seleros mėgsta vietas, kur suvisai nėra žolių. Jaigu, sakysime, ešeris stovi žolėse, tai į jas atsimušdama šviesa padaro šešėlio brūkšnius, o protarpiuose eina brūkšniai be šešėlio. Kartais pasitaiko, kad tamsesnė juosta ešerio susilieja su šešėliu, o šviesesnė su protarpiu, ir tokiu būdu sunku patēmyti stovinčią žuvį, nors tai būtų ir ne visuomet reikalinga. Tuo tarpu žuvis, gyvenančios bežolinėse vietose, nereikalauja panašių juostų, nes jos pastaroms netik nieko negelbėtų, bet, priešingai, atneštų blėdį, kadangi greičiaus galėtų būti užtēmtytos.

Toliaus, paimkime vijūną arba vėžį, kurie daugiausiai gyvena ant dugno, ypatingai dumblytose vietose arba urvuose. Jie turi labai tamsią spalvą, taip kad, stovėdami ant dugno, labai mažai kuo tesiskiria nuo tamsios dumblynės, o jaigu esti urve, tai, nematant judėjimų, beveik suvisai negalima užtēmtyti.

Tą visą imant į atydą, tuo labiaus, kad žuvis, gyvenančios žolėtose vietose turi juostuotą spalvą, o gyvenančios tyrame vandenyje nejuostuotą, galima pasakyti, jog spalva priklauso nuo aplinkybių, kuriose gyvena. Ši ypatybė žuvims labai naudinga; taip, ešeris, stovėdamas žolėse, kuoja tyrame vandenyje ir vėžys urve arba ant ūpės dugno nėra tokiame dideliame pavojuje nuo didesnių žuvių arba nuo kitokių vandeninių gyvūnų, kitais žodžiais sakant, negali būti taip aiškiai užtēmtyti, kaip kad kuoja stovėtu ant dugno, o vėžys pluduriuotu tyrame vandenyje.

Persistatykime stovintį tilviką ant akmenuoto pakrančio, kurį kartas nuo karto nuplauja ramiai bėgant ūpelė. Šio paukščio nugara taip palša, kaip patys pakrančio akmenys, ant kurių jis tankiai mėgsta stoviniuoti, dairydamosi kirmėlėlės. Ištolo žiūrint, sunku pasakyti, ar tilvikas stovi ar akmenėlis pūpsos. Gal dėlto tilvikas ir mėgsta taip dažnai stoviniuoti ant pilkų akmeniukų, manydamas, jog ir augštai skrajojancio vanago akys neįstengs jį užtēmtyti. Ši tilviko spalva tarnauja jam, kaipo ginklas apsiginimui nuo vanago ir kitokių priešų.

Ant salos Jamaikos yra žaliasis tikūnas, paukštis, kurio spalva taip žalia, jog suvisai negalima atskirti nuo žalių augmenų, kuriuose jis gyvena. Su tuo paukščiu dar įstabiau, kad jis teskrenda tik tada, kada prieini suvisai arti, lyg pasitikėdamas ant savo spalvos, kaipo gero ginklo.

Ypatingai yra įstabus sezoninis spalvos keitimasis, ką parodo šiaurės gyvūnai. Pav., Naujosios Anglijos ir Kānados kiškis žiemos laike esti baltas, kaip šniegas, o vasarą pilkas arba rusvas, panašus į nukritusius lapus arba apaugusias samanomis skalas, tarp kurių jis gyvena. Laike pavasario ir rudens, kada šeriasi, jis esti gana margas baltais taškais su pilkais, lyg rudens pieva, apdengta taškais sniego, o vietomis

pilka žole. Taigi ir čia jam šitokis pritaikymas spalvos duoda gerą ginklą apsiginimui nuo stipresnių gyvūnų... Išskiriant tą apsireiškimą ir prisižiūrint dar arčiau, galima pas nekuriuos gyvūnus užtėmyti dažnesnį mainymą spalvos, būtent: jie prisilaiko aplinkybių, kuriose randasi. Yra tyrinėtojų susekta, jog peteliškių "pupės" turi tokią spalvą, kaip apgyventa apylinkė, t. y. dažyvē augmenų arba kokia kita pašalinė jėga daro ant augščiaus minėtų "pupių" tokią įtekme, kad pastarosios priima pirmųjų (augmenų) parvą. Tą galima patvirtinti ir patvirtino sekančiu pavyzdžiu profesorius Poulton: darydamas bandymus ant nekurių peteliškių, jis patyrė, jog, įdėjęs pilnai užaugusią kirmėlę į dėžę, išklotą visokių parvų poperėliais, ji (kirmėlė) po tūlam laikui įgauna augščiaus minėtų poperėlių dažyvēs išvaizdą.

Spalva, kaipo įrankis užpuolimui ir viliojimui.

Iki šiol turėjome omenyje spalvą, kaipo įrankį apsigynimui nuo užpuolėjų; dabar gi žvilgtersime į spalvą, kaipo užpuolimo įrankį. Pas nekuriuos gyvūnus ta pati spalva turi dvi prasmi: viena — užpuolimui, kita — apsiginimui; pav., ešerys, stovintis žolėse, su savo dryžuota nugara, nelengvai gali būt užtėmijamas, kas padeda jam, iš vienos pusės, išsisukti nuo lydekės nasrų ir, iš kitos pusės, — sugriebti nekaltą selevą arba kuoją, kuri per neatsargumą prilaukia arti savo žudyko. Tat ešerys, panašiai apginkluotas, triumfuoja abiejuose atsitikimuose. Tigro juostuota spalva, panaši į švendrų šešėlius ir pačius švendrus, kuriuose jis laukia ateinant antilopų vandens gertų, daug gelbsti jo medžioklei.

Tūliems gyvūnams dažyvē tarnauja tik susiviliojimui aukų. Taip, Indijoje randame gyvūnaką mantis, kuris išvaizdoje ir spalvoje yra labai panašus į augmens gėlę. Jis suvilioja peteliškes ir kitus vabalus, kurie prisiartina, manydami, kad tai gėlė.

Kalbant apie šį dalyką, gal nevienam pasirodys, jog tai klaida, nes randame daug gyvūnų, kurių spalva neturi nei mažiausio ryšio su čia perstatomais vaizdais. Bet reikia atsiminti, kad turime reikalą *vientik* su gyvūnais, nepaliestais jokios tiesioginės ar netiesioginės žmogaus įtekmes. Kada Australija tapo europiečių atrasta, didžiausias ten žvėris buvo kenguru, o dabar ten randame taip įvairią gyvybę, kaip Europoje ir kitur. Tas, be abejonės, čia negali būti maišoma.

Lietuviai ir lietuvaitės, emigruodami į Suvienytas Valstijas, atsineša savo apsiėjimą ir papročius, kurie, ačiu čionykščiai įtekmei, tampa laidojami užmiršties gelmėse. Ypatingai tas aiškiai atspindi tarp mūsų merginų (toli gražu nevisų). Prisižiūrėdamos amerikietėms, ir mūsų mergelės-vargšės baltina ir tepa visokiais dažais savo skaisčius veidus; o taipgi, vietoje savo dailių kasų, nešioja sunkius kuodus svetimų plaukų ant savo galvų, tarsi užsitarnavusios už nuodėmes. O kas gi tai yra sekimas to bjauraus amerikiečių papročio? — Ugi prisitaikymas prie aplinkybių!

Gyvūnų spalvos priežastis dar nėra galutinai iš-tirta ir todėl nedaug ko tegalima šiame atžvilgyje užtikrinančiai pasakyti, bet visgi, žiūrint į prisitaikymą gyvenime ir į išsivaizdinančias užduotis, galima šį tą pasakyti bei nuspręsti. Manoma, kad gyvūnų spalva turi nemažą sąryšį su sauline šiluma, kuriai gal priklauso išdavimas tam tikros dažyvēs gyvūnuose. Tėmijant į spalvos atliekamas roles, daleistina spręsti iš augščiaus peržvelgtų ir daugybės kitų pavyzdžių, kad spalva išsidirba ir tarnauja gyvūnų prisitaikymui prie gyvenimo aplinkybių, sateikiant pragumus pasislėpti nuo priešų arba užklupti savo aukas.

MOTERIS, KAIPO PAMATUOTOJA KULTUROS.

Pr. Šiv. (Pagal P. Lombrozo).

Niekas neužginčys, jog vyras buvo pamatuotojas draugijinio gyvenimo: jis įtaisė ginklus ir jais vedė kares, jis išrado abecėlę ir išdirbo tiesas, priemones danginimosi iš vienos vietos į kitą, prekystę, piniginę sistemą ir išmoko naudotis naugėmis. Bet ir moteris išradimuose nepasiliko jo užpakalyje. Ji davė pradžią naminiam gyvenimui. Tas aiškiai matoma iš aprašymų gyvenimo papročių girinių ir pirmbuvusių žmonių. Namai, žemdirbystė, medicina, verpimas, audimas, siuvimas ir prirengimas valgių — tai tyrai moteries išradimai.

Kada pavargusi ir išalkusi moteris, kurią mes persistatome, anot Livingston'o, su puodu ant galvos, kūdikiu ant pečių ir kaupu rankoje, po ilgo klaidžiojimo giriose bei tyrose, dasigavo iki stovyklos ir čia savo guolį aptvėrė smeigtomis į žemę šakomis ir, surišusi jų viršūnes, užklostė plačiais lapais apsaugojimui savo kūdikio nuo lietaus ir karštų saulės spindulių—ji padėjo pamatą pirmam triobėsiui. Šiandieniniai namai ir triobelkos girinių, kaip lygiai ir puikus rūmai civilizacijos centruose-miestuose, yra ne kas kitas, kaip tik pagerintos budavonės, kurios, nežiūrint į jų išvaizdą ir medegą, turi pradžią nuo augščiau minėtos priedangos, kurią surengė motyna apsaugojimui savo kūdikio nuo lietaus ir saulės spindulių.

Kam priguli garbė išradimo būdo naudojimosi ugnimi, yra paslaptis. Vienok, kas buvo išradėju, kas ne, visviena moteris buvo saugi ugnies sergėtoja nuo užgesimo. Danginant iš vietos į vietą, kas buvo paprasta nomadų gyvenime, ji nešėsi su savimi ir ugnį. Nusinešus naujon vieton, ji kuria ir saugoja ugnį nuo užgesimo. Tas darbas jai buvo šventas darbas, nes, užgesus ugniai, sunku buvo iš kur gauti. Atbalsius anų tolimų laikų mes vėliaus matome Romoje ir mūsų tėvynėje Lietuvoje, kame vestalkos ar vaidelutės už garbę sau laikė kurstyti šventą ugnį, saugojant ją nuo užgesimo.

Kuomet vyras, pasinaudodamas ugnies ypatybėmis, ant kalvės židinio kalė karės įrankius, moteris ant raudonų ugninių liežuvių užkėlė katilą ar puodą virimui valgio, tuomi įrengdama šeimynišką guštą.

Puodas, kaip ir valgio virimas, moteries išradimai.

Senovės laikuose nebuvo indų, kuriuos būtų buvę galima statyti ant ugnies arba į kuriuos būtų buvę galima pilti grūdus bei vaisius. Moteris pirmoji pradėjo pinti iš karnų ar vytelių, kokias ji pirmiausiai patėmijo esant atsakančia medega, įvairius krepšelius ir pintines su rankinėmis ir be jų. Tame amate ji taip išsitobulino, žinoma, per ilgus laikus, jog šandieninis pinikas vargiai beįstengtų nupinti tokius gražius ir tvirtus dalykus, kokiais buvo išdirbimai senovės moteries. Jie buvo naudojami supylimui grūdų ir vaisių, kuriuos moteris, perkeliaudama iš vienos vietos į kitą, su savimi nešiojosi.

Štai, vieną kartą moteriai atėjo į galvą, jog reikia krepšį iškljuoti iš apačios ir viršaus moliu, kuris priduočiau stiprumą ir standumą. Taip priėngusi, ji pastato tą krepšį ant ugnies, tuomi išrasdama puodininkystės amatą ir padarydama pirmąjį puodą, kuris net ir po šiai dienai užlaiko išvaizdą savo pirmtakūno krepšio (ausis, rankinė). Pats puodininkystės amatas per amžius buvo moterų rankose. Lietuvoje net ir šiame laike yra moterų, dirbančių puodus, čerpes ir t. p.

Po to naudingo žmonijai išradimo, seka kitas, turėjęs nemažesnę reikšmę žmogaus gyvenime, iš priezasties lengvaus praktiško pritaikymo įvairiuose atsitikimuose. Tas išradimas tai įvairių formų audiniai. Šitas amatas netik senovėje, bet ir dabar nekuriuose šalyse išimtinai moterų rankomis apdirbamas.

Pastebėtinas bukumas ir mokėjimas moteries susijieškoti medegą savo naujam išradimui, kaip lygiai ir apdirbimas tos medegos. Ji įstengė atrasti plaušotus augmenis ir iš jų atskirti gijas nuo spalių, taipogi išmokti juos verpti ir suverpus išausti dailių gražų audeklą. Iš pradžių ji verpė siūlus tarp pirštų, ilgainiui išgalvojo varpstį, dar vėliaus kalvaratą. Primitiviškos formos varpstis kartais galima pamatyti ir dabar toli nuo miestų esančiuose kaimuose. Su tuo varpsčiu verpėja suka siūlą dešineja ranka, o kaireja prilaukia jį.

Kaipo medega audimui, ji pasinaudojo gijomis linų, kanapių, palmų, bambukų ir kitų augmenų. Netik augmenis ji išnaudojo savam tikslui, bet ir gyvulius: nuo šuns kirpo kudlas, nuo avies vilnas, ir net bjaurus pažiūrėt šilkvabalis neišsisuko su savo plonomis ir tvirtomis gijomis nuo moteries akies.

Naudingumą šilkvabalio pirmiausiai patėmijo moteris-chinietė. Atminčiai taip naudingo atradimo Pekine, netoli ciesačiaus dvaro, tapo pastatytas aukuras garbei šilkvabalio. Apie jį auginama plantacijos šilkmedžių. Šitas aukuras pašvęstas Jan-Ce, moterei vieno iš senovės Chinijos valdovų. Anot pasakų, ji buvusi pirmoji, ką pradėjo naudoti šilkinėmis pupėmis (chrysalis) išdirbimui šilkinių siūlų ir audinių. Ir dabar net chinų ciesaorienė jos garbei neša kas metai aukas.

Staklės, ant kurių audėsi pirmieji audiniai, yra irgi moteries išradimas. Pirmosios staklės perstatė savimi visai negudrų prietaisą: ant šakos medžio pri-

rištos atskirai viena nuo kitos dvi bambukinės lazdos ir tarp jų išstetos gijos—tai ir visa prietaisa. Pats audimo būdas buvo analogiškas audimui Lietuvos mergaičių, kurios, gandydamos galvijus ar žąsis, audžia įvairias juostas, raiščius, valionus ir t. p., vartodamos, kaip stakles, du menku šakalėliu.

Įsitaisius stakles, moteris audė viską, kas žmogui buvo naudinga. Ji siuvo iš audeklo drabužius, gamino laivams bures, šeimynai paklodes, drobules ir kitus reikalingus dalykus. Šiandieniniai pritaikymai verpimo bei audimo pramonėse, prie kurių dirba milijonai darbininkų, kur išdirba tūkstančius atmainų įvairiausių audimų nuo ploniausių iki storėusių, nuo dailiausių iki rupiausių—visi jie ima pradžia nuo to laiko, kada senovės moteris išaudė pirmąjį apdangalą savam kūdikiui. Viskas tas, kas dabina ir dailina mūsų gyvenimą: išsiuvinėjimai, priegalviai, paklodės, staltiesės, rankšluosčiai etc. gal būtų neatsiradę mūsų trioboje, jai jų būtų moteries protas neišmanęs. Įvairių įvairiausių išsiuvinėjimai, kurie šiandieną yra išdirbami su pagalba mašinų, perstatė savimi tik bandimus, labai retai privedančius prie pageidaujamo rezultato, norint išsiuvinėti tuos rašinius, kurie senai jau yra išsiuvinėjami moteries rankomis.

Šiandieninėje, taip augštai stovinčioje dažimo pramonėje, kuone viskas paremta ant tų pirmapradinių dažalų, kuriuos išrado ir naudojo senovės moteris. Ir dabar sodžiuose paslaptys tos pramonės yra žinomos vien tik moterims, kurių rankose yra monopolis išdirbimo dažalų (farbų).

Valgomieji dalykai, k. a., konservai, marmalados ir kt., kurie šiuose laikuose išdirbami mašinomis, yra ne kas kitas, kaip tik pamėgždžiojimas tų konservų, kiaulienos skilandžių, kuriuos senovėje vien tik moteris teišdirbdavo.

Apart to viso, moteris gali girtis dar vienu išradimu, kuris turėjo historijoje žmogaus civilizacijos ne mažesnę vertę, kaip išradimas abecėlės, kuri perkeitė paveikslą žemės, permainė būdą vyro, apdailino jo įpročius, iš neramaus kareivio, kokiu jis buvo pirmoje epochoje savo gyvenimo, perkeitė jį į ramų ūkininką. Tas išradimas—tai žemdirbystė.

Graikai neužmiršo savo poezijoje šito atsitikimo, perstatydami pjūtės deivę paveiksle moteries Cereros, kuri judinimu galvos lingavo vilniuojatį javų lauką, duodami jai į pagelbininkes dvi moteris: Florą ir Pamoną. Kitų tautų apeigose užsilaikė taipgi atminimai moteries, kaip išradėjos žemdirbystės. Taip, meksikonų globėja maiso apdirbimo turi paveikslą moteries, deivės Koatlikua.

Net ir šiuose laikuose, kaip tvirtina Frezeris, kai kuriose vidurinėse dalyse Sumatros ryžiai vien tik moterų sėjami, kurios, atlikdamos tą darbą, paleidžia savo plaukus, tikėdamos, jog per tai ryžiai geriau derėsia. Švedijoje tikima, kad, jaigu moteris persuks siūlus arba pražudys varpstį, tai tas turės blogą įtaką ant dygstančių javų. Tokie niektikėjimai yra žinėjus, nes jie savo mythų bei pasakų išvaizdoje piešia tą rolę, kokią lošė moteris atsiradime žemdirbys-

tės.

Senovės žmonės, kaip žinoma, susidėjo iš nomadų, keliaujančių tautų, kurios nuolatos mainė savo gyvenimo vietą, pereidamos iš vienos vietos kiton, badaudamos arba maitindamosi šaknimis ir giriniais vaisiais, kuriuos dienos bėgyje joms pasisekė rasti. Tuo laiku moteris, kuriai moterystė suteikė prigimtą jį jausmą prisirengimo rytojui, pirmoji sumanė rinkti kai-kuriuos labiaus tinkamus valgymui vaisius bei augalus ir juos kavoti taupioje vietoje, iš kur būtų lengviau, reikalui atėjus, pasiimti. Čia tai buvo pirmoji žemdirbystė. Liuosai klaidžiojanti po girias ir trakus šeimyna priversta tapo, naujam moteries išradimui pasidėkavojant, laikytis aplinkinėj naujai išrastų aruodų, naudą kurių jiji pamatė pačioje pradžioje jų uždėjimo. Prie tų mėgų ji sugrįždavo periodiškai, užstojus pjūtės laikui, arba, tikriau sakant, rinkimo vaisių laike.

Įpročiai indijonų, gyvenančių pietinėje Californijoje, savo protėvių tradicijas užlaikančių, duoda progą tēmyti apsireiškimus žilos senovės. Užstojus pavasariui, burys moterų, susiėmusios reikalingus darbai įrankius, traukia laukų dirbtų: valytų dirvos, sėtų arba sodintų, kaupių ir t.t. Sekantis jas būrys tik priveizia, idant moterų darbas niekieno nebūtų trukdomas. Po apsėjimui, visi darbininkai apleidžia lauką, sugrįžta tik užstojus pjūčiai. Nėra nei išauksto apdirbimo žemės, nei jokio prižiūrėjimo dygstančių javų, vien tik primitiviska žemdirbystė: sėja ir pjūtis.

Laikui bėgant, keliaujantieji tyrų ir miškų gyventojai apsistojo pasiskirtoje vietoje, įrengdami nuolatinį gyvenimą ten, kur buvo jų pačių reikalams pasėti javai. Dar vėliaus keliaujantis gyvenimas persikeičia į nuolatinį, ir buvusių laikų nenusėdęs nomadai ant visados prisiriša prie savo laukų, daržų ir vaisinių sodų. Svarbiausioji dalis triuso pagerinime ir praplatinime žemdirbystės šakų gula ant moteries pečių. Jai priguli išradimas žemdirbystės įrankių, kurie vėliau, kaip ateitis parodė, atsikreipė prieš ją pačią. Livingston matęs Portugalijos Afrikoje moterų padirbtą dvigubą žagrę, į kurią pačios save pasikinkusios, savo pajėgomis traukdamos, moterys arė dirvą. Net šiuose laikuose, daugumoje vietų Afrikoje moterys yra kinkomos prie žagrės.

Apart išrastų žemdirbystės įrankių, moteries protui priguli prijaukinimas ir auginimas naminių gyvulių. Atsitikdavo, jog vyras, medžiodamas užmūsų patelę kokio girinio gyvulio, parsinešdavo ir palikusį gyvu jės vaiką. Moteris netruko atkreipti atydą į tai, jog daugumas tų gyvulių gali būti naudingais netik mėsai, bet ir kitiems reikalams. Jiji patēmijo, jog skruzdėdis naikina skruzdes, kurios veržėsi į jos būtą, jog višta deda kiaušinius, jog jautis gali būti naudingas pernešiojimui sunkenybių, jog karvė gali pakakinti visai šeimynai pieno, ir iš tų jos patēmijimų žingsnis po žingsniui išėjo į aikštę reikalingumas kūčių, vištininco ir diendaržio reikalingiems gyvuliams užlaikyti. Vyras tuo laiku prijaukino saviems reikalams arklį, kurs per ilgus laikus nebuvo vartojamas

žemdirbystėje, ir šunį, padedantį jam medžioklėje.

Atmenant augščiau pasakytą, galima patēmyti, kad gamtos suteikta pajėga apginimui savo vaikų nuo negeistinių atsitikimų gyvenime, apsaugojimui jų nuo degeneracijos, davimas pradžios naminiam gyvenimui, pramonei ir t.t. perstato naują, visai neištirtą paveikslą moteries buities ir yra vienas iš veikalų, kurie, uždėti ant svarstyklių pasverimui vyro bei moteries nuopelnų visuomenės gyvenime, turės skaitytis svarbiais argumentais naudai moteries.

Iš Suvienytų Valstijų.

Viršininkų teisingumas.

Liepos pradžioje pirmininkas senato finansinės komisijos Nelson H. Aldrich iškovojo pakėlimą muitų ant įvežamų guminių prekių. Tuojaus senatorius J. L. Bristow apskelbė, kad Aldrich dėlei savo ypatingų interesų pasidarbavo, didindamas multus ant užrubežinių gumos išdarbių. Aldrich patraukė Bristow'ą teisman už apšmeižimą. Idant iširti skundą, reikėjo griebtis gumos kompanijų knygy, kurios ir parodė, jog Aldrich turėjo 340 akcijų, vertų \$37.400.

Aukos taikai ir apšvietai.

Plieno magnatas Andrew Carnegie įsteigia \$10.000.000 tarptautinės taikos fondą. Paskirta 27 įgaliotiniai-globėjai, kurie turės nuošimčius nuo to fondo apversti taikos dalykams. Tikslas, kuriam tas fondas įkurta, yra moksliskas ištyrinėjimas karės priežasčių ir jų prašalinimas.

J. D. Rockefeller reikalauja nuo Suvienytų Valstijų valdžios, kad užtvirtintų ir apsiimtų prižiūrėti \$100.000.000 fondą, kurį jis skiria praplatinimui apšvietos ir moksliskų ištyrinėjimų S. Val. Tas turtas ir pelnas iš jo turės būt suvartota į 100 metų. Fondo įgaliotiniais-globėjais bus Suv. Valst. prezidentas, Senato prezidentas, pirmasis Augščiausiojo teismo teisėjas ir prezidentai universitetų: Harvard, Columbia, Yale, John Hopkins ir Chicago.

Partijų agitacijos iškaščiai.

Sulyg paskutinės apyskaitos, republikonai išleido \$74,460,93 šįmet agitacijai už republikonų partiją; visi tie pinigai buvo suaukauti keletą mėnesių prieš rinkimus. Demokratai išekvojo savo agitacijos tikslams tiktai \$27,790,91.

Nelaimės kasyklose.

Calagry, Alberta, gruod. 13. — Atsitiko eksplozija vietinėse anglių kastyne. Užmušta 27; 13 ypatų sunkiai sužeista.

Norton, Va., gruod. 16. — 12 angliakasių žuvo per eksploziją.

Iš visur.

Brazilijos revoliucija užgniažta.

Rio de Janeiro, gruod. 13. — Maištas, kurį buvo

sukėlę jurininkai ant salos Cobras, užgesintas. Iš 600 sukilėlių 200 užmušta, 100 su viršum sužeista, o kiti suimti. Kovoiant su maištininkais valdžia prarado apie 50 kareivių. Kelios dešimtys netyčiomis užmušta nedalyvavusių revoliucijoj piliečių.

Susibuntavoje jurininkai šaukėsi pagalbos laivų "Suo Paulo" ir Minas Geras, bet tie pasiliko ištikimais valdžiai.

Nors maištas tuom tarpū nuslopintas, vienok valdžia, bijodama jo atsinaujinimo, apgarsino 30 dienų karės stovį.

Žuvo 70 Mexico revoliucionierių.

Mexico City, gruod. 14. — Susirėmime tarp kariumenės ir revoliucionierių užmušta 70 iš revoliucionierių ir 14 iš valdžios pusės ties miestu Guerro. Mūšis, kuriame susitiko 500 sukilėlių su 1000 kareivių, tęsėsi 5 valandas. sukilėliai buvo pergalėti ir pabėgo į Guerro kalnus.

Suokaltis užmušti Mikado.

Tokio. — Pirmą sykį Japonijoje, Tokio augščiausiajame teisme negrinėjama byla už suokaltį ant Mikado (Japonijos valdono) gyvasties. Kaltinama 27 ypatos. Vadu suokaltio yra Denjiro Kokotu, žinomas Tokio laikraštinkas. Skaitliu kaltinamųjų yra ir Kokotu pati. Teisiamiesiems grėšia mirties bausmė.

Kokotu tūlą taiką gyveno Amerikoje ir buvo veikliu nariu San Francisco japonų organizacijų.

Kova dėl šventųjų karvių.

Kalkutta, gruod. 12. — Muštynėse mahometonų su indais už šventąsias karves tapo keletas užmušta ir apie 150 sužeista.

Artinosi mahometonų šventė, kada jie aukauja Allah'ui (dievui) karves. Indai, kurie laiko karves už šventas, prašė valdžios, kad nedaleistų mahometonams žudyti tų gyvulių. Valdžiai atsisakius kištis į jų tikėjimiškus dalykus, indai pradėjo smaugt mahometonus, nuo kurių po ilgoms muštynėms ir atėmė karves, paskirtas aukoms.

S.L.A. konstitucijos reikaluose.

Padalinus naująją konstituciją tarp 10 kuopos S.L.A. narių, pakilo subruzdimas, nes visiems naujoji konstitucija pasirodė netinkanti. Daugeliui ji suvisai nesuprantama, pilna supainiotų skirsnų, užkimšta naujai nukaltais, niekam nesupruntamais žodžiais, kuomet konstitucija turėtų būti parašyta visiems suprantamoj kalboje, kad visi nariai suprastų, ko jie turi laikytis.

Vėla, senieji nariai labai neužganėdinti iš uždėtų naujų mokesčių be jų pritarimo. Taip pat uždėtos

mokestys kuopos reikalams, kuomet kuopos geriau žino ir mato, kaip joms savo reikalus atlikti. Visi neužganėdinti iš mėnesinių mokesčių rinkimų, nes tas apsunkina sekretorius taip, kad niekas nenorės dirbti; apart to, nauja konstitucija padidina iškaščius, kaip va: siuntinėjimui pinigų bei susirašinėjimams ir salijų samdymams. Visi labiau pritaria bertaininėms mokesčiams.

Visi neužganėdinti, kad Centro Komitetui pavesta neaprobežiuota valdžia, kur prezidentas net yra seimo prezidentu ir visame gali sulyg savo noro padaryti. Nors Centro Komiteto nariai ir blogiausiai ką padarytų, nevalia prieš juos atsiliepti, nes būsi iš Susivienijimo prašalintas. Kuopos taip pat jokio balso nei teisių neturi, nes joms išanksto paskiriama, kaip jos turi valdytis, o jaigu kame nors pasidrausintų atsiliepti, tai jos prašalinama ir net turtas užgrėbiama.

Pataisytoji XXV seime konstitucija būtų turėjusi eiti per referendum. Visi geidė pamatyti konstituciją pataisytą, o čia susilaukė tos pačios, kuri, dar kada buvo leidžiama per "Tėvynę", visiems taip nepatiko. 1).

Neturi būti kuopoms draudžiama laikyti konferencijas; visur tas yra daroma, tik S. L. A. kuopoms tas bus uždrausta. 2).

Matant tokį neužganėdinimą, 10 kuopa buvo priversta 30 lapkričio laikyti nepaprastą susirinkimą, kur susirinkusieji nariai, perkratę ir apsvarstę konstituciją, rado ją visai netinkama.

Matant, kad tas suerzinimas gali atnešti nariams daug blogo, mes krepiames į visus, kad veikti nesikarščiuojant ir neužsivarinėjant vieni ant kitų, bet rimtai apsvarstyti reikalą, kuris matomai reikalauja, kad jį būtinai sutvarkyti kitaip.

Taip pat patariame Centro Komitetui nesipriešinti taip griežtai kuopų ir narių reikalavimams, bet, priešingai, labiau tēmyti, ko nariai ir kuopos reikalauja. 3).

Su pagarba

Jokubas Matulis, 10 kuopos pirmininkas,
Sabast. Mankus, raštininkas.

1). Matomai, rašėjai nesulygino atspaudintos konstitucijos su tilpusia "Tėvynė", o būtų pasirodęs skirtumas rašyboje, kurią pataisė europietis, kuriam Literatiškas Komitetas pavedė atlikti tą reikalą.

2). Seimai yra vyriausia sueiga ir todėl, kol seimas to ar kito neužgyrė, kuopos negali savotiškai elgtis.

3). Centro Valdyba tik lygtol gali kuopų padavimų klausyti, iki kuopos neperžengia seimų ir įstatų rubežių.

M. J. Damijonaitis.

Pranešimas nuo S.L.A. Prezidento.

Šiuomi apreiškiu visoms toms S.L.A. kuopoms, kurios prisiuntėte man protestus prieš priimtą XXV seimo konstituciją S.L.A., reikalaujamos patalpinti "Tėvynėje", kad aš vienas negaliu tokius dalykus talpinti; tai reikštų laužyti seimo nutarimus; todėl meldžiu palaukti, pabaigoj šio mėnesio bus susįvažiamas Centro Valdybos; tuomet jai perstatysiu gau-

tus kuopų protestus-rezoliucijas, po kam C. V. galės duoti atsakymą visiems kartu.

Su guodone

Gruodžio 8 d., 1910. *M. J. Damijonaitis.*

Tėmykite, S.L.A. kuopų viršininkai!

Gruodžio 5-8 dienose išsiuntinėjau visoms S.L.A. kuopoms, sulig paskutinės *atskaitos* nr. 34 skaičiaus narių, reikalingas *mokesčių knygeles* ir blankas, kurios bus vartojamos šiaip:

Forma 1. Aplikacija įstojantiems kandidatams į S.L.A. narius, kurią kandidatas turi išpildęs paduoti kuopai su įstojimo mokesčia.

Forma 2. Blanka komisijos nario ištyrimui kandidato, padavusio aplikaciją į S.L.A. narius.

Forma 6. Blanka pranešti kandidatui per kuopos raštininką, jog liko kuopos susirinkime priimtas pranešimas, kad nueity pas kuopos daktarą-kvotėją.

Forma 9. Mokesčių lakštas surašymui narių mokesčių, siunčiant į Susiv. izdą.

Forma 10. Persikėlimo lakštas, persikeliant nariui iš vienos kuopos į kitą.

Forma 11. Apreiškimas arba deklaracija išpildymui esantiems S.L.A. nariams, kurie pasilieka ant senos posmertinės arba \$150,00.

Forma 13. Blanka suspenduotam nariui už mokesčių ir vėla užsimokant prigulinčias mokesčius į kuopą ir S.L.A.

Forma 14. Blanka, kuria bus pranešama nariui per kuopos raštininką, kad užsimokėtų užtęstas mokesčius į S.L.A.

Formą 11 privalo tuojaus išpildyti visi tie nariai, kurie pasilieka ant senos posmertinės pirmo laipsnio arba \$150,00. Kuopos raštininkas, surinkęs jas (blankas), turi pasiųsti Susiv. sekretoriui, kuris, gavęs *apreiškimo* blankas, tiems nariams išrašys naują apsaugos S.L.A. narystės paliūdjimą.

Formą 1 tegul išpildo tie esanti nariai, kurie nori persikelti prie augštesnės apsaugos laipsnio, pažymint, ant kurios sumos arba laipsnio nori, įmokant po 50 c. nuo kiekvieno šimto. Esantiems nariams persikeliant ant augštesnio laipsnio apsaugos, nėra reikalo ant aplikacijos perstatytojų, užtenka kuopos raštininko; potam kuopos raštininkas paima nario aplikaciją su įstojimo mokesčia, išrašo blanką nr. 6, kad nueity pas daktarą-kvotėją ištyrimui sveikatos.

Aplikanto paliūdjimo (nr.) ir daktaro-kvotėjo paliūdjimo blanka bus iš centro raštinės pasiųsta tiesiog kuopos išrinktam daktarui, todėl aplikantas, nueis pas daktarą su blankute nr. 6. Daktarui moka ne atskiri aplikantai, bet kuopa, kuri kartu kas mėnuo atlygina daktarui sulyg skaičiaus išegzaminuotų narių.

Kuopos, kurios dar nėra pridavusios sau pasiskirto daktaro adresą S.L.A. sekretoriui, teiksis pasiskubinti tai padaryti, kad sekretorius galėtų minėtas blankas pasiųsti.

Kuopų, kurios dar nėra gavusios augščiau minėtų mokesčių knygelių ir blankų, meldžiu tuojaus

man parašyti; o kuopos, kurioms bus permažai knygelių arba blankų narių, malonės parašyti Susiv. sekretoriui, kuris daugiau prisiųs, esant pareikalavimui.

Su pagarba

M. J. Damijonaitis.

Pranešimas visiems S.L.A. nariams.

Sulyg XXV seimo nutarimų, nuo sausio 1 dienos 1911 m. įeina veikmėn Susiv. L. A. keturių laipsnių apsauga (posmertinė): pirmo laipsnio—\$150,00, antro—\$300,00, trečio—\$600,000 ir ketvirto—\$1000,00. Todėl, pagal taisykles ir nurodymus susivienijimų valdymuisi, pagal kurias tiesas ir mūsų gerbiama *Susivienijimas Lietuvių Amerikoje* įveda savo tvarką, numesdamas senąją-nudėvėtą, o priima naują, pagal kurią negalima priimti narius be aplikacijų, be daktariško ištyrimo ir kitų taisyklių, nuo kurių mes labai toli buvome atsitolinę.

Pirmiausia, visi esanti nariai privalo išpildyti aplikaciją arba deklaraciją. Nariai, kurie pasilieka ant senos pirmo laipsnio apsaugos \$150,00, turi išpildyti *apreiškimo* blanką nr. 11, o kurie nori persikelti prie augštesnių apsaugos laipsnių: 300, 600 arba 1000 dol., turi išpildyti *aplikaciją*, pažymint apsaugos laipsnį, kurio nori. Geistina, kad minėtas blankas išpildytumėt juo anksčiau; bet tai turite atlikti ir ne vėliaus, kaip iki 15 sausio 1911 m.

Mokestys bus mėnesinės; kas gali ir nori, gali užsimokėti išanksto už kelis mėnesius arba ištisus metus. Nariams, esantiems nuo seniaus arba šįmet prisirašiusiems ir pasilikusiems ant \$150,00 apsaugos (posmertinės), mokestis yra visiems lygi, be skirtumo amžiaus, po 13 centų į mėnesį ir kitos, kaip įstatuose parodyta. Persikėlę gi prie augštesnių laipsnių ir naujai prisirašanti turi mokėti sulyg amžiaus, kaip konstitucijoje parodyta ant pust. 22 ir 23.

Vaikų skyrius pasilieka po senovei; tie, kurie yra nariais ir turi 10-18 metų amžiaus, lieka ant tos pačios apsaugos \$150,00, bet naujų, neturinčių dar 18 metų, negalima prirašyti. Su šio amžiaus nariais, kaipo nepilnamečiais, sekantis seimas galbūt padarys kokią rodą.

Meldžiau p. F. P. Bradchulio, kad jis apsiimtų aiškinti įstatus tiems, kurie jų nesupranta. Jis apsiėmė ir todėl nuo dabar visi, norinti kokių paaiškinimų, terašo, kaipo prie komisijos nario, prie p. F. P. Bradchulio, Straus Bld'g, 132 S. Clark St., Chicago, Ill. Jis atsakinės, patalpinant "Tėvynėje" klausimus ir ant jų atsakymus sykiu, kadangi aš turiu ir be to pilnai darbo S.L.A. reikaluose.

M. J. Damijonaitis,

S.L.A. Prezidentas.

MARGUMYNAI.

PAINIAUSIAS "IZMAS"

Iš visų "izmų" socializmas yra painiausias. Nei

vienas nepagimdė tiek prieštaravimų ir minties sujudinimų ir nei vienas nėra savo prasmėje tokių atmainų, kaip "izmas", apie kurį dabar šnekame. Turėdamas savyje didžią prasmų daugybę ir paliesdamas taip daug interesų, socializmas, jaigu ne — viskas visiems, tai šis-tas kiekvienam. Jis turi tiek prasmų, kiek yra atžvilgių, iš kurių jį galima matyti. Tai yra daigtas kartu tikras ir svajoniškas, teoretiškas ir praktiškas; tai yra filozofija, religija, ekonomiška teorija, luomų kova, meilės ir neapykantos evangelija, šviesi žmonijos viltis, tamsi draugijos gresmė ir daug ko kito. Dalykas, gana neaiškus, dėlėi daugybės apie jį supratimų, yra dar užtemdomas pritaikymais prie socializmo viso, kas yra gero, iš vienos pusės, ir viso, kas yra blogo, iš antros. Pavyzdin, socializmas garsina brolišką meilę ir žmonijos pakėlimą, todėl jis yra krikščionybė, arba, jis skelbia viešpatystės globą neturtėliams, todėl pasiėlgimas valstybės, kuri rūpinasi varguoliais, yra socialistiškas. Jis užginčija kai-kurias nuosavybės tiesas, taigi jis plėtoja plėšikų teoriją. Paimdami daugiau pavyzdžių, atrastume, kad socialistas yra palinkęs prirašyti socializmui kiekvieną gerą darbą, o socializmo priešininkas — kiekvieną blogą.

Priežastys, iššaukusios socializmą, yra ekonomiškos. Išėiginis kiekvienos socialistiškos sistemos taškas yra netikė visuomenės surėdymas, tikslas gi — pagerinimas žmonijos gerbūvio per naujos tvarkos įvedimą. Tačiau yra nurodoma daugybė kelių, kuriais galima būtų tas įvykdinti. Filozofiškas protas davedžios, kad toksai draugijos pagerinimas galės atsitikti tiktai per teisybę, dorą ir sociališką evoliuciją. Praktiškas žmogus to tikslo dasiekimui tvers plenus kooperatyviškų sistemų. Tikėjimiškos pakraipos asmuo matys išėigą krikščioniško socializmo išvadėjimuose. Fanatikas ragins prie prievartos, suokalbių ir užmušėjysčių. Tinginiai, neužganėdintieji ir vangūs, rankas sudėję, lauks viešpatystės socializmo, kada jiems bus galima gyventi be jokio rūpesčio. Visi jie yra garsintojais lygumo, ne morališko, ne protiško ir ne fiziško — bet ekonomiško lygumo.

Daugumas mano, būk socializmo klausimas yra apsireiškimas, kilęs iš industrijališkos revoliucijos, bei ekonomiška buitė, kuri išaugo iš mažųjų išdirbėčių sugriovimo. Ištikro gi socializmo ideja pirmėjė tą revoliuciją. Dauguma socializmo pasekėjų socializmo bujojimą šiame laike priskaito pasididinusiam skurdui ir darbininkų prispaudimui. Bet nesunku darodyti, jog pirm industrijališkos revoliucijos arba "dirbtuvių sistemos" viešpatavo daug didesnis skurdas. Šiandieninio socializmo pradžią tiktai nežinėlis gali atrasti darbininkų prispaudime. Socializmas nužėgė iš viršaus, nuo žmonių, kurie gal savo amžyje dirbtuvėje nei būt nebuvo. Tie žmonės sutvėrė darbininkų ateities naudai tą teoriją. Apleidę įvairius jų teorijų pavidalus, bandysime matyti socializmo gimimą kur kitur, negu darbininkų prispaudime ir skurde.

Negalima nematyti, kad fiziškos gyvenimo sąlygos

priguli nuo ekonomiško draugijos surėdymo. Jokiamė historijos laike mes nebuvoėe tokiais jautriais kas link fiziškų sąlygų, kaip dabar. Reikia pažymėti, kad žmonija randasi viename iš didžiųjų judėjimų, kurie padarė labai galias ir ilgalaikines permainas draugijoje. Mums žinomi yra trys tokie judėjimai, atsakanti trims žmogaus prigimties gaivalams: dvasiškam, protiškam ir fiziškam. Tie judėjimai perstato tris civilizacijos laipsnius. Pirmas laipsnis — tai tikėjimiškas. Viršininkaujanti jėga — viršgamtiška. Didžiausias daigtas — siela. Žemiškas gyvenimas — tai ašarų pakalnė. Visos viltys ir baimės koncentruojamos apie būsimąsias amžinas laimes ar nelaimes. Žemiški vargai čia neužsitarnauja atydos. Vienas paminėjimas vargų, pakeltų kitados dėlėi tikėjimo ir dūšios išganymo, suteikia šurpulį šiandieniniam žmogui. Bet to perijodo žmogus apie tai mažai temastė, užtat ir nekentėjo tiek, kiek šio amžiaus kentėtu. Tai buvo perijodas, kuris tęsėsi nuo pradžios krikščionijos iki antram civilizacijos laipsniui, tai yra, protiškam arba intelektuališkam. Protas čia yra dalykas, užsitarnaujās išimtinės atydos. Svarbiausias daigtas — žinia. Jos įgijimui aukaujama sveikata, turtai, šeimyninis gyvenimas ir medegiški užsiganėdinimai. Šitas antrasis laipsnis duoda pradžią arba išvysto įvairias mokslo šakas, kuriomis pasinaudomas žmogus žengia į trečiąjį laipsnį arba laipsnį medegišką, priverčia gamtą sau tarnauti, įgyja turtus ir medegišką gerbūvį, apie kuriuos pirmiaus negalima buvo nei svajoti. Pasirodžius tiems daigtams prieinamais, geismas juos įgyti stipriai auga ir laipsniškai užima kitų idealų vietą. Tuo tarpu išsivystė biologijos mokslai priduoėa vis didesnę svarbą žmogaus fiziškai pusei. Mokslo tikslu tampa skausmo sumažinimas, kūniškų reikalų aprūpinimas, gyvenimo palengvinimas. Šičia "progresas" pradėjo būti matuojamas sulig materiališko turto ir kūniško smagumo bei gerbūvio. Rūpestis apie kūną dabar lieka svarbiausiu rūpesčiu; sociališkai klausimai pagriebia didžiausią atydą. Kiti klausimai yra it ignoruojami, sulyginus su rūpesčiu apie geresnes fiziškas gyvenimo sąlygas. Visuomenės sveikata, gydymas, dirbtuvių sąlygos, nelaimingi atsitikimai, ligos, blavumo stoka, elgetystė, prostitucija, vaikų ir moterų darbas, bedarbė, darbo valandos ir daug kitų yra fiziškai klausimai, kuriais šio laiko draugija daugiausiai užsiima. Auklėjime matome taipgi permainas, kurios liūdija apie naujasnėsias proto pakraipas; tas apsireiškia fiziškos baudos prašalinime iš mokyklų.

Taipgi tēmijame, kad idealai keičiasi. Paskutiniai gamtiškųjų mokslų ir gamtiškos filozofijos žodžiai yra, kad siela ir protas, morališka ir intelektuališka dalys žmogaus ēsybės — tai tiktai išėigos arba apsireiškimai fiziškos jojo prigimties. Kaip pirmo buvo kūnas skaitomas proto tarnu, taip dabar, atpenč, protas yra laikomas kūno tarnu.

Kaip naujųjų pažiūrų kūdikis, gema socializmas su šaukiančia tendencija perorganizuoti draugiją, idant kiekvienas jos narys galėtų dasiekti viešpataujānčio idealo — fiziškos gerovės. Atsiranda jausmin-

gi žmonēs, kurie, nors patys ir neķentētu, negali šaltai žiūrėti į ķenčiančius artymus. Tie žmonēs uoliai darbuojasi palengvinimui prispaustųjų žmonijos narių. Šnekame čia, vienok, apie nuoširdžius, tikrus socialistus, tuos, kurie įkvėpė judėjimą, o ne apie save garsinančius demagogus, kuriems patinka pasivadinti save socialistų vardu. Tipiškas socialistas yra augštų mierių žmogus. Jis nori dirbti savo artymo labai ir jis yra persitikrinęs, kad jis žino, kaip tą daryti. Jis yra taip jausmingas ir simpatijos pilnas, kad kiekvieno artymo ķentėjimas arba nedateklus priverčia jį patį ķentėti — nematydamas visų laimingais, jis pats negali būti laimingu.

Argi ne aiškus skirtumas tarp ką-tik minėto socialisto ir daugumos "socialistų?" Jų mėloningi mieriai labai tankiai yra sujungti su karčios neapykantos dvasia ne tik tai prieš įstaigas, bet ir prieš ypatas, kurios, pagal jų nuomonę, užķerta jiems kelią. Žiaurumas ir panieka yra paprastos jų propagandos žymės. Galbūt, tas paeina iš didelio neķantrumo matyti greitai, kaip tik tai galima, propagandos realizavimą. Nereikėtų, vienok, užmiršti, jog lengviaus yra permainingi daigtus, negu žmones; jog išlaukinių sąlygų permainingumas per mechanišką sutvarkymą negalės išduoti pageidaujamųjų pasekmių, kol visi arba bemaž kuone visi žmonēs nebus savaimi prisitaisę veikti sutarime su kiltais socializmo principais. Lai bus man daleista atkartoti, jog ramesnis ir meilingesnis socialistų veikimas, suvienytas su abelnu žmonių švietimu, daugiaus naudos atneštų ir paties socializmo idejai.

J. Alyras.

Menkutis.

Slepinys.

I.

Karučių giedojimas buvo jau nutilęs. Vėsus rugsėjo vakaras. Dar šian ir ten, pažvelgus į dangų, matėsi plaukianti pilki, tamsiai raudonai nudažyti debesėliai. Plaukė jie visi, lengvų vilnių pavaromi, it vos-vos krutančios, siubuojančios valtys. Slinko jie kažinkur dausos beribine jura... Slinko jie į tolimą šalį, nieko nemąstydami, nieko neklausdami — kas jų laukia, kas juos pasitiks...

Krumuose, kurie augo aplink plytnyčią, retkarčiais kas tai sušlamėjo, subraškėjo, pertraukdamas paslaptinę vakarinę tylą... Taip, tik tai retkarčiais lengvo vėjelio dvelkimo paliesti žiuženo ir šlamėjo pusiau rudi alksnių lapai... Rodos, skundėsi vargšai ir kaltino šalną, kuri beveik kasnaktį juos gnaibė savo šaltais pirštais...

Visur taip tylu...

Susėdę ant pušinės lentos, sėdėjome plytnyčios pašiurėje ir žiurėjome į raudonuojančias plytnyčios gerkles... keturias gerkles — besikurenančius pečius...

Taip mums besėdint ir bemąstant apie dienos vargus ir sunkenybes, kurie jau pradėjo gaišti ir nykti iš galvos, atėjo ir patsai plytnyčios nuomininkas

R-ras, vidutinio ugio, arti penkiasdešimts metų amžiaus žmogus, šviesiai pilkomis akimis ir rusva, nedidele barzda, kurią jis labai retai, jei bent važiuodamas kur su koku svarbesniu reikalu, tesuglostydavo. Gi viso veido išvaizda — pilka ir nuolatinių rūpesčių išvagota, rodė, jog jis beveik visuomet apie ką nors mąsto ir galvoja.

Bus jau apie ketvertas metų, kaip jis atsirado šioje apielinkėje.

Turėdamas gerą pažintį — taip jis visuomet mėgdavo su pasididžiavimu sakyti — su N-no dvaro valdininku Š-su jis dasižinojo, jog prieš tai buvęs Katiliškės plytnyčios nuomininkas S-kis apleidžias tą vietą. Na, ir todėl gi jis, nieko geresnio nesitikėdamas sulaukti, apėmė ją ir su visa savo šeimyna persikėlė iš Jelgavos į Katiliškes.

Klusieji vyrukai buvo jau net ir tai patyrę, kad jis apsiėmęs dirbti plytas už mažesnę užmokestį, negu anas. Tačiau darė jis tai su žinomu tikslu, su tam tikru siekiu ir vilčia... Matė jis prieš save gana puikų prospektą, kuris mirgėjo įvairiomis varsoomis, it vaivorykštė ant dangaus...

Mat, jau porą metų atgal dar prieš tai, buvo pasklidęs gandas, buk N-nas rengiasi neilgtrukus išbudavoti Ž-rės miestui ir pas jį tarnaujantiems stačiatikiams cerkvę, cerkvinę mokyklą ir sau Manežą, apie kurią diedai ir bobelės susiėję per dienas ir vakarus vienas kitam pasakodavosi, vis pridėdami ir padailindami, tarsi apie kokį busiantį stebuklą...

Taigi matė jis prieš save cerkvę, cerkvinę mokyklą ir Manežą, kurie ir suteikė jam viltį... Jis tikėjosi, jog čia bus reikalaujama nemažai plytų ir dokalkų, ir, žinoma, tikėjosi jis iš to turėti gerą uždarbį ir pelną...

Įmetęs į vieną pečių kelioliką sausų malkų pagalių, kurie buvo suvežti iš stirto ir sukrauti į plytnyčios pašiurę, atsisėdo ir jisai ant tos pačios lentos.

— Dar porą parų pakurenus, rodos, kad jau bus galima užmuryti pečius, — tarė jis, traukdamas iš kišenės papirosų dėžutę, ant kurios viršelio mirgėjo sidabrinės jo inicialo raidės.

Žinoma, pritarėme ir mėš jo nuomonei, patikrindami, jog per tokį laiko gabalą plytos tikrai turėjo išdegti. Be to, pridurėme dar, — kad pečiuose bus jau ir suvirusios...

— Tai menkniekis, jai koksai tukstantis ir sutirps!.. — tarė jis užtikrindamas, kad apie tokius menkniekius visai nepaiso, ir pertraukė mūsų kalbą.

Užsirūkė papirosą ir, pamažėliu pusdamas iš burnos dumų kamuolius vieną po kito, žiurėjo į besikurenančius pečius ir, atremęs nugarą į malkas, pradėjo mąstyti:

— "Hm... kodėl gi ir man nepraturtėti, kaip ir mano kai-kurie draugai ir keli geri pažįstami štai?.. Praturtėjo ir gana!.. Patįs savo nenuoalsiu siekimu atsistojo tvirtai ant kojų ir padaryk tu jiems dabar ką... Niekam nei gero už tai!.. Žmogus nežinai, kur sutiksi savo laimę arba ir... nelaimę... Bet kam gi tuoj ir nelaimė, lyg koks neišvengiamas piktas, turin-

tis artimus giminystės ryšius su žmogumi?.. Koksai tai nelemtas aforizmas—“Laimė—arba nelaimė!” Tai jau sakyčiau, kad kiekvieno žmogaus gyvenimas ir jo likimas stovi paralėliškai su lenktyniuojančiu ir rizikuojančiu savo gyvastį Maneže jojiku... Suklupo arklys, puolė ir prislėgė jojiką... O kame gi priežastis to suklupimo ir griuvimo?.. Priežastis... taip... priežastis... Ar nebus ji tik štai kame?—arkliui bebėgant smarkiausiais šuoliais, jojikas besidžiaugdama pergale, kuri rodėsi visai arti, apsvaigo iš džiaugsmo ir paleido liuosai vadeles... Taip!.. Hm... ir kodėl tik man vienam skirtiesi nelaimė?.. Ne, ne! Mus visa beveik šeimyna dirbame. Dirbame ir triusiame be atvangos, be pertrukio... Sunus, Jurgis, nors užbaigęs realinę ir norėjo mokytis ir toliaus, vienok perkalbėjau... Dirba vaikinai dabar, kaip paprastas plytų metėjas. Ir gerai!.. Išsimokys gerai to darbo, apsipazins tinkančiai su šita pramone, o vėliaus galės ir pats pradėti savo gyvenimą, galės sukti savo lizdą. Amalija irgi dirba ir ji prie naminės ruošos. Tiesa, ir be jos apsieitume, nes tarnaitę vis gi dėlto reikia samdyti, vienok reikia palaukti ligi atsiras tinkantis jaunikaitis. Ką gi darysi!.. Nors ji ir slepiasi nuo mūsų, nenor išsiduoti, bet akyla tėvo akis pamato... Laukia ji—ir žinau ko ji laukia. Gaila kartais man jos!.. Bet... dar jauna ir suspės tos laimės paragauti ir ją pažinti... — nusiramino jis save ir tęsė toliaus. —Milda... et, ji dar visai kudikis!.. Tegu pirma paibaigs Jelgavos realinę mokyklą. Paskui padirbės kiek pas mus, apsipazins su namų ruoša ir... tada ir ji galės skristi į svieta... Taip tai... Išauginsime vaikus ir jie ar anksčiau ar vėliaus išlėks, kaip paukštukai. Pakriks vienas į vieną pusę, kitas į kitą ir paliks mudu su sene. Bet ir mudu užbaigsime savo senatvės dienas, kaip žmogui pridera... Kas gali žinoti, kuris iš mudviejų pirmiaus apleisime šią ašarų ir rūpesčių pakalnę?.. Jaigu aš apleisiu pirma, tai maža bėda—ji vargo nematys... O jaigu ji pirma—bus ir man kur prisiglausti. Štai pereitą pėtnyčią pasiūnčiau Rygos antros gildės pirklių draugijos kasininkui visą šimtinę!.. Užėjus juodai dienai, galėsiu priglausti ten savo seną galvą, kaip to draugijos narys ir imti savo paskirtą dalį...”

Skrido pro jo akis vienas po kito paveikslai, kurie tačiaus visi buvo neaiškūs, ypač jų užbaiga buvo, tarsi, dumais aprūkusi ir nepermatoma.

Išsitraukė jis ir vėl dėžutę su papirosais, užsirukė ir tarė:

— Įmeskite, vaikinai, į pečius malkų, — maloniai skambėjo jo balsas.

Džiaugdamesi, kad bent kartą užsibaigė ta taip nepakenčiama tylą, skubina išmaišė pečius, nustumdami į patį galą dar nesudegusius pagalių galus, kurie tiktai grūždėjo, ir prikimsome naujais.

Išdziuvusios ir sausos malkų pliauskės degė ir tratėjo. Męs gi grįzome į savo vietas.

— Papasakokite, meistrė, ką-nors,—prašė vienas iš mūsų trijų, sėsdamas šale jo. Labai retai jai kas iš darbininkų pavadindavo jį tikruoju vardu. Rodėsi,

kad kitaip ir neišpuola jį vadinti, kaip tik “meistru”.

— Papasakoti... Bet ką gi tokio jums čia dabar papasakoti?—klausė jis.

— Ką nors tokį...—atsiliepė kitas.

— Hm... daug jau aš jums esu papasakojęs,—kalbėjo jis, lyg norėdamas ką tai atsiminti, ir lingavo galva.

— Bet tamsta daug ir žinai,—pridurė pirmutinis.

Tyla... Girdėtis tiktai malkų tratėjimas... Iš pečių kartas nuo karto, tarsi bijodami, išsišauna raudoni liepsnos liežuviai ir vėl traukiasi atgal laižydami malkų pagalius.

— A-a... atsiminiau vieną... Na, gerai, tai ir klausykite,—tarė jis, visu veido pločiu nusišypsodamas.

Męs subruzdome ir paslinkome arčiaus prie jo, prisirengdami prie klausymo.

II.

— Vieną rudens vakarą,—pradėjo jis,—keletą metų atgal, sėdėjau aš, kaip ir dabar, bet tiktai vienas, Baldunų plytynčios pašiurėje ir saugojau, kad neužgestų pečiai. Lauke vėjas, it pamišęs, kaip koks vaidykla, it koks baisus gigantas, staugdamas, savo alsuojančia, uždususia krutine stūmė ruožtus lietaus ir, rodos, apsukęs apie save po kelis kartus, trenkė juos į plytynčios sieną. Plytynčios stogas, kaip laivas viduryj jūros, vėtros užkluptas, stenėjo ir siubavo. Man rodėsi, kad tuoj-tuoj, vienu akies mirksniu pagriebs jis plytynčios stogą į savo tvirtą, milžinišką glėbį ir nuneš jį, palikdamas mane po apsiniaukusiu ir verkiančiu dangum, nemalonią padėjime...

— Sėdėjau aš, kaip jau sakiau, plytynčios pašiurėj ant lentos, vieną koją permetęs per kitą, ir laukiau, kelius apkabinęs rankomis... Smagu buvo sėdėti prie besikurenančių pečių... Į akis lindo miegas, tačiaus aš dar laikiausi ir nepasidaviau jo įtekmei... Už valandėlės—kitos visai nepaprastai sugirgždėjo durys, prasivėrė jos, ir įėjo koks tai svetimas, nepažįstamas ir niekadoms nematytas vyras. Uždarė jas paskui save ir atėjęs atsistojo pas pečių. Taip, visai netoli nuo manęs... Atsistojo ir, rankas sudėjęs ant užpakalio, šildėsi... Nors visa jo išvaizda išrodė man gana keista, bet aš nesistebėjau... Nesistebėjau taipgi nei iš jo netikėto atsiradimo:— Lauke toks negražus oras, tat gali būt iš kur koksai keleivis, kuris, užkluptas vėtros ir lietaus, jieškojo vietos, kad nuo jų pasislėpti,—galvojau vienas sau.

— Nors taip ir tam panašiai raminau save, bet kažinko buvo man nejauku... Nesmagu buvo, matant prieš save tokį svečią. Žiūrėjau aš į jį paslapčia ir mėginau šį ar tą patirti apie jį. Bet — be jokios pasekmės.

— Stovėjo prieš mane augštas, apie šešių pėdų, plačiais pečiais vyras... O delnai, delnai... kaip kultuvės! Niekuomet dar nebuvo matęs ir gal nei nematysiu tokių delnų... Ant galvos pakreiptą ant vienos ausies buvo užsidėjęs skrybėlę, nuo kurios varvėjo ant jo plačių pečių vandens lašai. Apsivilkęs gi vasariniu ploščium, kuris, kaip sprendžiau, bu-

vo perdēm permerktas lietaus. O ant kojų buvo užsimovęs blizgančius, lakiruotus, smulkiais raukšlėmis suraukšlėtus batus. Batai ligi pusei buvo dumblini ir šlapi.

— Visas jo apsirengimas rodo, kad jis yra koks miestelėnas...

— Gal tai buvo koks žulikas ar vagis?—paklausė vienas iš mūsų.

— Tačiau, — tęsė jis, neatkreipdamas atidžios ant to klausimo, — atsiseğus jam ploščiu, pamačiau, jog jis be švarko ir apsvilkęs raudona bliuza. . . Taip — su skrybėle, vasariniu ploščiumi, dar gi lakiruotais batais, o be brusloto ir be švarko. . . Tai gana keistas dalykas! . . . Kiekvienas pasakys taip. . . Ir tas taip, rodos, menkas dalykas iššaukė pas mane abejonę, — buk jis keleivis, kaip pirma maniau. . .

— Žmonės į kelionę, taip keistai apsirengę ne-traukia. . . Mieste, ypač didmiestyj, toks dalykas ne-užinteresuoja žmonių. Ten kartais tenka pamatyti tokius dalykus, tokius reginius, apie kokius, nemačius jų, nei naktį negali prisispnuoti. . . Bet čia buvo viensėdija ir toli atskirta nuo tokio didmiesčio. . .

— Na, ir pradėjau uždavinėti sau klausimus, kur-stomas žingeidumo. . .

— Ko jis čia atėjo?—klausiu savęs.

— Vėtra ir lietus atginė, — atsakau trumpai ir greitai, kaip ir pirmiau.

— Iš kur jis?

— Atsakymo nėra.

— Kas jis?

— Ir tas pats.

— Ko jis jieško? . .

— Veltui stengiausi surasti savo mintyjė nors šėšėlį tinkančio atsakymo į pastarąjį klausimą, kuris man išrodė svarbiausiu. Stigo man ir drąsos, kad paklausti apie tai jo paties. . . Bet jaigu ir bučiau išdrįsęs paklausti jo, abejoju ir labai abejoju, kad jis būtų atsakęs. . .

— Išbandęs visą savo dvasišką pajiegą, mėgindamas šį-tą apie jį patirti, galų gale buvau priverstas prisipažinti, jog aš daug silpnėnis net už patį silpniausį psychologą.

— Stovėjo jis pas pečių ir džiovinu savo šlapią ploščiu, retkarčiais pažvelgdamas į mane savo rudomis ir paniurusiomis akimis. . .

— Reikia pasakyti, kad aš taipgi visai prastas typų pažinėjas. Bet iš viso jo judėjimo, tamsių plaukų, rusvos barzdelės ir — svarbiausia — veido sudėjimo-išvaizdos sprendžiau, kad tai rusas. Taip. . . rusas iš pačios Rusijos gilumos. . . Tikrai tvirtinti, bet visgi dėlto negaliu.

— Pasidarė man šalta ir aš sudrebėjau. Perbėgo per mano kuną šiurpuliai ir aš, bet lyg ko tai bijodamas, pasirangiau. . . Nebuvo man baugu, tačiau buvo apglėbęs mane toks jausmas, kuris atima nuo žmogaus drąsą. Jaučiausi, tarsi žvejys, sėdintis mažoje valtelėje, ant siubuojančių bangų, kuriam kiekvienas neatsargus pasijudėjimas grėšia mirčia. . . Daug ge-

riau būtų, maniau vienas sau, stovėti lauke, kur po pastogės, negu dabar sėdėti čia prieš šitą, niekad nematytą vyrą. . . Kas ypatingiausio — atėjo jis čia ir nei lupų nepraveręs, nepasakęs nei ar: "Labą vakarą!" ar: "Padėk die!" atsistojo, kaip koks stulpas ir stovi. . .

— Atsimenu, rodos, gana gerai. Pasiėmiau aš nuo lentos savo pypkę ir, prisikimšęs tabako, užsirūkiau. Vos spėjau užtraukti kelis, kaip reikia, dumus, štai jis prisiartino ir, nieko nesakydamas, ištiesė ranką ir savo dideliu, kaip kultuve, delnu paėmė už pypkės galvutės. Šitas jo pasielgimas privertė mane nusistebėti. . .

— Kaip gi taip galima?—tariau vienas sau, lyg ko klausdamas.

— Ir kas gi tai matė, kad kas panašiai galėtų pasielgti?—priduriau.

• — Ne!—patikrinau ir su piktumu. —Pirmą kartą matant žmogų, dar gi nei nepakalbėjęs su juo, niekas neišdrįs imti iš jo, ne. . . kad ir pypkę. . . Tai jau per daug familiariškai! . . Tai visai begėdiškai! . .

— Nežinau, kokiū būdu tai atsitiko? . . Pamenu tikrai, jog dantis sukandęs laikiau juose pypkę ir žiūrėjau į jo didelį delną, kuriame buvo paslėpta mano pypkės galvutė. Su tokia atidžia žiūrėjau aš, regis, norėdamas iš jo delno išskaityti jo gyvenimą ir kartu visas paslaptis. Taip, tikra tiesa! . . Žiūrėjau aš į jo delną, kaip koksai chiromantas, kaip koksai "delno psychologas" . . . Che, che, che! . . Puiku! . . Ar gi ne?

— "Duok!"—sumurmėjo jisai pro dantis ir aš nei nejutau, kaip iš mano burnos pradingo pypkė.

— Jis sugrįžo atgal pas pečių. Ir su tokiu keistu pasididžiavimu pažiūrėjo į mane ir, visai nieko nepaisydamas, rūkė sau mano pypkę. . .

— Pradėjo skverbtiesi man į galvą keistos ir nepatinkamos mintys, nuo kurių jokiū būdu negalėjau atsikratyti—rodos buvo priklijuotos. . . Nežinia, iš kur atskrido, tarsi vanagas, ta keista mintis ir pasiliko.

— Ar gi tai ne žmogus?—klausiau pats savęs, tos minties paakintas.

— Užsidavęs sau tokį keistą ir kartų sunkų klausimą, ant kurio jokiū būdu negalėjau rasti atsakymo, nukreipiau akis į šalį ir. . . rodos, žiūrėjau į kitą pečių. Po trumpos valandėlės pamačiau pačiame pečiaus dugne liepsnomis apsiaustą, sėdintį ištiestomis kojomis, raudoną vyrą! . .

— Tai velnia jis matė? . . —prisikišęs prie pat ausies šnibždėjo į ausį viduryj sėdintis vaikas.

— Kas tau? Tylėk!—atsakė užklaustasis tylomis.

— Laikė jis į pasmakrę atrėmęs smuiką ir griežė kokį tai linksmą, demonišką valcą. . . Įsmeigiau aš į jį savo akis ir su baime sekiau kiekvieną jo pasijudėjimą. . . Slinko jis pamažu iš pečiaus! . . Dar keli pasijudėjimai ir jis su išdidumu stovėjo jau pečiaus prišakyje. . .

— Aš net nutirpau. . . Nusigandau ir norėjau bėgti, bet negalėjau nei iš vietos pasijudinti. . . Jis gi pasitaisė stygas ir grieždamas, nepamenu kokį, maršą, ėjo lauk iš pašiurės ir pamojo man su galva, kad aš jį

sekčiau.

— Aš pakilau ir ūmu laiku, pasijutau daržinėje...

— Daržinėje buvo tamsu ir tylu... Jis kažin kur pranyko... Pūstelėjo vėsi vėjo sriovė ir kartu su ja, nežinau iš kur, atsirado čielas būrys vištų... Bėgioja jos po daržinę ir karkina... Tiek daug buvo jų ir visos sutūpė ant žalių, dar neišdžiūvusių plytų... Ką jų manote?—ant šlapių plytų... Mane apėmė baisus piktumas ir aš, paėmęs nuo stalo čielą glėbį minkšto molio, tėškiau ant jų..

— Pabudau... Lauke ant plytynės stogo čirškė ir žvangėjo vėjo rodyklė. Ištisai per visą kūną perbėgo šaltas drebulys. Aš drebėjau. Kojos buvo nutirpusios... O kakta buvo apdengta šaltu prakaitu.

— Dairiausi aš, trindamas akis ir žiovaudamas, ar nepamatysiu tą nepažįstamąjį vyrą. Bet jo nebuvo... Pečiai jau buvo prigesę ir aš nusiskubinau prie jų ir vėl prikimšau malkų.

— Tai tamista sapnavai ir toks vyras visai nebuvo atėjęs?—klausė šale jo sėdintis vaikas.

— Kad sapnavau, tai tiesa. Tačiau kur gi mano pypkė dingo?.. Jos neberadau.

— Visados taip!..—prabilo plytynės nuomininko brolis, kuris nesenai buvo atėjęs, ir, nenorėdamas pertraukti pasakojimo, stovėjo, nugarą priglaudęs prie šilto mūro. —Pasigeria, paskui... švelniai išsivilioja po purvyną, tai ir keikia "piktas dvasias"... Panašus dalykas ir čia...

— Galite eiti gultų,— pridūrė jis, nusišypsodamas ir mostelėdamas ranka,—o aš padabosiu šianaktį pečius ir... dvasias, kad—užmigis— nesudegintų kam pypkės... Che, che, che!..

P-nas Gabrys, kaipo laikraščių bendradarbis.

Gabrys be juoko yra pasipiktinęs iš biznieriaus Olševskio ir ypatingai iš to, kad jis paveda visos savo encyklopedijos redagavimą ir palieka apdirbimą daugelio mokslinių klausimų p. Kl. Jurgelioniui. Daugiausia tenka Kl. Jurgelioniui, kam jis, žmogus be universališko išsilavinimo, drįsta vienas imtis tokio darbo, kaip visos encyklopedijos redagavimas ir gvildenimas mokslo šakų, apie kurias Jurgelionis neturi jokio ar bent nuodugnaus supratimo.

Originališkumo jokio nesimato pono Gabrio atakose: ydos, kurias Gabrys liečia, pirma jo buvo nurodytos Lietuvos laikraščiuose. Vienok Gabrys niekuomet neapleis progos prie populiarizmo, kaip tasai populiarizmas kartais nebūtų pigus. Pasikalba jis su "kitų tautų patrijotais: Aigiptenais, Indais etc." ir apsiima jiems išleisti francūzų kalboje laikraštį, ginantį tų tautų interesus — tuojaus pasigirdamas rašo straipsnį, kurį ir pasiunčia kuone visuosna laikraščiuosna. Vieni talpina, kiti ne, bet visgi straipsnis pasirodo keliuose laikraščiuose vienkart ir nustebina redakcijas, kurios nelaukė tokio betaktiškumo nuo paryžiečio Gabrio.

Ar sumano Gabrys įsteigti lietuvių biurą Paryžiuje, ar pasigarsina rašas kokią knygą francūzų kalboje su tikslu pranešti visam pasauliui apie mūsų tautos atgijimą, ar, prisiskaitęs Lietuvos laikraščių, duoda vėjų Olševskui ir Jurgelioniui — visuomet jis siuntinėja savo "sumanymus" visoms toms redakcijoms, nuo kurių gali laukti, kad jo straipsnį nepasiųs gurban. Iš Gabrio rolės, kaipo laikraščių bendradarbio, pasirodo, kad ir tokiems universališkiems žmonėms, kaip jis, neretai stokuoja taktikos bei supratimo. Gabrys kol kas nesupranta nei to, kad, jaigu pakeltas klausimas yra ko vertas, tai kiti laikraščiai gali, *pagal savo norą*, perspaudinti jo straipsnį, padaryti pastabas arba paduoti ištraukas.

Jaigu ponas Gabrys nori, kad visi laikraščiai jo straipsnius perspaudintų, tai jam patartume pasiųsti straipsnį vienam kokiam laikraščiui, apačioj pažymint, kad kiti perspaudintų. Tai būtų ekonomija laiko ir autorius išsivaduojęs nuo bereikalingų perrašynėjų.

Andai parašė p. Gabrys francūzų kalba straipsnį, kurį atspaudino laikraštukas "La Croix". Gabrys savo paties rašytą straipsnį išverčia į lietuvių kalbą — na ir pukšt kokiam desėtkui laikraščių tą savo vertimą. Gavo jį ir "Tėvynė", bet, pamačius, kad tas patsai straipsnis jau atspaustas kituose laikraščiuose, praneša jam, kad negali pasinaudoti iš suvėlintos jo malonės. Gabrys pasiteisina, kad "Tėvynei" manęs pasiųsti savo straipsnį pirmiausiai ir liepęs tai padaryti savo raštininkui, kuris ir suvėlinęs. Čia p. Gabrys priduria, kad nors "Tėvynė" gavo jo rašinį ir kiek vėliau, bet nieko įžeidžiančio tame nematęs ir straipsnis — tai ne žinia, ir todėl savo verės neprarandęs dėlei susivėlinimo. Galiaus Gabrys prižada sądarbininkauti "Tėvynei", prisiunčia vieną straipsnį pirmiau, nei kitam kuriam laikraščiui, vienkart drūčiai pabrėždamas *pirmiau*. Jaigu p. Gabrys nebuvo gavęs nuo kitų laikraščių naudingų sau tame atvėjyje pamokinių, tai "Tėvynė" jam patarnavo, todėl reikėjo nusistebinti, kad Gabrys dar sykį drįso priduoti savo straipsnį "Encyklopedijos leidimo dėlei", kuomet jis jau buvo "Liet. Žin.", ko negalėjome laiku pastebėti, todėl davėme tam straipsniui vietą įžanginio No. 49, manydami, kad p. Gab. elgiasi sulyg patarimų, kuriuos nuo mūsų yra gavęs. Tik ką sustatyta tas jo straipsnis, kaip štai jis jau ateina iš Lietuvos "Liet. Žiniose".

Gaila, kad prie viso savo universališkumo, Gabrys neturi taktikos ar pagaliaus paprastos sarmatos.

Red.

PRANEŠIMAS Ansonijos ir Seymour 66 kuopos draugams. Gerai žinote, kad jų kuopos valdyba suspenduota, todėl malonėsite išsirinkti sau kitą ir atsiimti knygas, nes sekretorius senas neturi galės šaukti susirinkimą.

Su pagarba 66 kp. sekr. F. Voketaitis.

Didelis Balius!

Užprašome visus lietuvius ir lietuvaiteis ant mūsų iškilmingo balius, parengto per storonę Dr-stės Lietuvių Liuosybės ir Pašelpos, kuris atsibus Gruodžio 26 d., po num. 185 Russel st, Danel Hall, Portland, Ore. Balius prasidės 6 val. vakare. Tikietas 50c. porai. Komitetas.

Pajieškėjimai.

Pajieškau savo dviejų draugų ir pusbrolio Dominyko Čeginsko, pusbrolis, girdėjau, gyvena Chicago, Ill. Draugai gi, Vladislovas Jenečka ir Juozas Loventa, taipgi girdėjau, gyvena Illinois valstijoje. Malonėsit patįs atsišaukti, ar kas kitas pranešti šiuo antrašu:

Jonas Tuinila,
Box 105, Acme, Wyo.

(19)

Cleveland'o Lietuvių Teatrališko Choro Dr-stės Teatras ir Šokiai.

Retai tenka girdėti apie tokį teatrą! Teatrališko Choro Draugystė suloš vieną iš didžiausių ir geriausių lietuviškų dramų, parašytą žinomo rašėjo p. Žemkalnio 4-rių veiksmų ir 1-no paveikslu dramą, vardu "Blinda"—Svieto lygintojas, Žemaičių razbaininkas. Atsibus panidėlyje, 26 d. gruodžio (Dec.), 1910 m., po No. 2416 Ocmo Hall (Germany), E. 9 th st ir kampas Central Ave., prasidės nuo 4 val., duris bus atidarytos nuo 2 val. po pietų.

Kas nežino ir nėra girdėję apie didį Lietuvos hetmoną Tadažą Blindą? Visi! Todėl visi ir privalo būti šiame perstatyme. Gyvai ir artistiskai bus atvaizdinta kuopuikiausiai, nes mūsų Teatrališko Choro artistai tą surengė. Po teatrui bus šokiai iki vėlybai nakčiai.

Tikėtus galima gauti pas draugijos viršininkus: S. Kimutį, 1417 E. 21-st st., Kaz. Saimoną, 1914 Oregon Ave. ir pas visus narius Teat. Choro Dr-stės. Tikėtai meldžiame kuogreičiausiai pasiskubinti, nes paskui nebus galima gauti sėdynių.

Maloniai užkviečia visus vardan T. C. Dr-stės KOMITETAS.
Tikėtai: \$1.00, 75c., 40c. ir 25c.

Lietuviška šokių mokykla.

Jonuk, o kur tu taip greitai ir gerai galėjai išmokyti šokti, kad tu pirmiau nemokėjai šokti, budavo stovi kerčioj, sarmatijais eiti ant salės. No ar tu dar lig šiol Onytė nežinojci, kad Prof. Frank L. J. išmokina kiekvieną jauną ar seną, kas tik atsilanko, su trumpu laiku išmokina, Ten mokina visokius šokius. Čia mokinsis neturėsi sarmatos eiti ant publiškos salės šokti. Aš užtikrinu išmokyti kaip kas norite. Mokinu Utarninke, Seredoj ir Ketverge vakarais. Atidara nuo 7:30 iki 10:30, Norėdami mokintis meldžiu atsilankyti minėtiais vakarais į salę po num. 3119 So, Morgan St., arti 31-mos St. Chicago, Ill. Prof. Frank L. J. 3

Geriausias Draugas.

Peilis, tai yra geriausias žmogaus draugas ant kiekvieno žingsnio. Peilis su istoriškais atsiminimo ženklais yra brangiausia atmintis kiekvienam inteligentiškam žmogui. Mes dirbam puikiausius peilius į kurių kraunius įdedam į vieną pusę lietuvių ženklą (žirgvaikį) ir DLK. Vytauto paveikslą, o į kitą pusę jusų vardą ir adresą. Taipogi vietoj paminėtu, mes galime įdėti bile kokį paveikslą, fotografiją, draugijos bei unijos ženklą. Tokis peilis gali būti brangiausia dovna Kalėdu kiekvienam. Mūsų peiliai yra iš geriausio plieno, sidabro ausutėmis ir perlinais apsideliais. Tai yra geriausi peiliai pasaulyje. Mūsų apgarsinimo kainos per 3 mėnesius: 2 gelz. \$1.25, 3 gelz. \$1.75 4 gelz. \$2.25 su pasiuntimu į namus. Reikalaujam gerų agentų dėl rinkimo orderių ir duodame gerą pelną. Pinigus ir laiškus siuskiite ant tokio antrašo:

I. E. Kudlins Co. Sub. Sta. 121, Chicago, Ill.

Brangiausia dovana.

Jeigu tamista brangini savo tėvelius, gimines bei draugus, tai suteik jiems šią brangiausią ir amžinos atminties dovana, tai yra didelį originališką paveikslą (portretą) arba kitaip papuošk savo kambarius jų paveikslais, o tu rėsi amžiną atmintį link jų. Mes piešiame (malevojame) visokius didelius paveikslus iš mažų fotografijų ar šiaip paveikslėlių. Mes piešiame rankomis ant puikaus ir stipraus audimo, taip kad tokis paveikslas susukus galima siusti per pačią Lietuvą ar kur nori. Mūsų darbas yra tikrai artistiskai ir kainos žemiausios kaip gali būti. Mes dirbame paveikslus keturių gatunkų, kurių užvardijimus ir kainas čia paduodame trumpai: 1 Vienparvis (juodai ir baltai) \$1.98, 2 Originališkas (visokiose parvose) \$2.48, Oralinis (pus aliejinis) \$4.98, 4 Aliejinis (aliejiniais dažais) \$10.00.

P.S. Šitos kainos bus tik iki naujų metų, o paskui bus žymiai pakeltos. Apart to, kuris paves mums darbą iki Naujų metų, gaus labai puikų paveikslą (abrozą) vertės \$1.00 dykai. Mes taipgi labai pigiai parduodame visokius remus, portretams ir paveikslams: Stereoskopus (žiuronelius), žiuronėliams paveikslėlius, visokius abrozus ir tt. Mes duodam didžiausį nuostimtį ant savo tavorų agentams ir perlioriams. Prisiusk mums savo mažą fotografiją ir paaiškinimą kaip turi būti padarytas ir tam tikrą sumą pinigų, o mes tamstai padarysime puikiausį portretą didumo 16x20 colių ir prisiusime tiesiai į namus. Klausdami kokios rodos, visados įdėkite už 2c. stampą ant atsakymo

Etgenue's Art Studio, 445 W. 25th st., Chicago, Ill.

O kas čia?

Dovanai popieros laiškam rašyti su visokiais pasveikinimais ir tam pritinkančioms dainelėms su visokiais paveikslais ir su kvietkomis. Kas prisiųs už 25c. pašto markes, tam prisiųsiu 12 popierų su konvertais ir dar pridėsiu dovaną labai gražią Stainelę užgimimo Kristaus, išleidama ant pavidalo altorėlio vertės 25c. Reikalaujam agentų ir duodam gerą uždarbį. Adresuokite: 50 K. J. INTAS. P. O. Box 1724, NEW YORK, N. Y.

Visiems naudinga!

Kišeninis Atlasas viso pasaulio arba žemlapinė knygelė, kuri turi 476 puslapius, didumo 3½x5½. Angliškoje kalboje. Mapos, kuriuos parodo gelžinkelius, vandenius ir kalnus; Suvienytų Valstijų status, teritorijas ir kiek state miestų, ir kiek gyventojų visame state, ir kiek atskiruose miestuose, — taip ir viso pasaulio miestų. Kaina 50c. Galima gaut pas

M. M. DOVYDAITĮ,

606 E 3-rd st.,

Wilmington, Del.

Tik iki Naujų Metų.

Kas ims už \$1.00, gali pasiskirti knygų už \$1.50 vertės iš žemiau nurodytų:

Naujausias ir visokios dainos	Teisingiausias Kabalas su
labai užimančios 50c	kazyrom 10c
Cigonas, juokingos eilės 5c	Kerštinga meilė drama 3-se akt. 10c
Revoliucijos giesmės su natomis 35c	Linksmas apsiereikimas apie
Grigorius, labai graži apysaka 15c	carą 5c
Melagių dėdė, juokinga pasaka 10c	Dvi puikios apysakos, Bausinė
Raginis ir kitos gražios pasakos 25c	ir Alenutė 5c
Po keturesdešimt metų 25c	Supykusi Ponia 5c
Pėdom Kristaus, geri pamokin. 35c	Greičiausias pamokintojas
	angliškos kalbos 35c

Popieros laiškų rašymui gražiai išdirbtos, už tuziną 25c, 6 tuzinai už \$1.00. Altorėliai atidaromi labai gražus 1 už 10c, 12 už \$1.00. Pavinčavonių kortos 1 už 10c, 12 už \$1.00. Auksuoti abrozėliai 1 už 5c, 6 už 25c. Reikalaujam agentų ir duodam didelį uždarbį. Siunčiant laiškus adresuokite taip:

A. Žvingilas, P. O. Box 3232, Boston, Mass.

Atminkite, kad žinios iš Amerikos Lietuvon ir atgal, tik į mėnesį vuvalkščioja. Taigi nesivėluokite.

Užsipirkite 1911 metams

Lietuvos Ukininką

Kaina: 1 dol. 65 cent. (3 rub.) metams, 83 c. (1 rub. 50 kap.) pusmečiui Lietuvoje. **Kaina:** 2 dol. 20 cent. (4 rub.) metams 1 dol. 10 cent. (1 rub.) pusmečiui Amerikoje.

Visi metiniai ėmėjai 1911 metais gaus:

52 NN "LIETUVOS UKININKO"

26 .. "ŽEMĖS"

13 .. "MOKYKLOS"

12 .. "SVEIKATOS"

13 .. "JAUNIMO SKYRIAUS"

1 DIDELĮ KALENDORIŲ 1912 METAMS.

SĖKLŲ išbandymui (tik tas, kas užsisakys iki kovo 1 d.)

UKIO PADARGŲ (tik kaikiurims — premijoms už geriausius raštus).

Beto, kas primokės prie metinės prenumeratos 25 kap. (14 centų), tas gaus naują spalvuotą (su etnografiškaisiais rubežiais) **Lietuvos Žemlapį**, kuris šiaip parsidavinės po 50 kp.

Kas įsirašys į LIETUVOS UKININKO BENDROVĖS narius ir užsimokės 25 rub., tam laikraštis su priedais ir dovanomis visuomet eis DOVANAI. (taigi čion duodasi iki 16 proc.)

Vieną numerį pasižiūrėjimui siunčiame dovanai.

Užsisakyt galima nuo kiekvieno mėnesio pradžios.

Pinigus priimame ir money orderiais, tik orderij reikia įrašyti kas siunčia pinigus.

Kviečiame brolius Amerikiečius, kad patįs užsipirktų mūsų laikraštį kad užpirktų jį savo artimiesiems Lietuvoje pasilikusiems, kad platintų ir palaikytų.

ADRESAS: Vilnius Semionovskaja 10-1 "Lietuvos Ukininkas", Russia—Lietuva.

**PIRMUTINIS LIETUVISZKAS
SALIUNAS**

Užlaiko šaltą alų, gardžią arielką, kvepančius turkiškus cigarus, ir inportuotus gėrymus. Čia atsilankę lietuviai ras mandagių patarnavimus ir gaus rodą dykai. Atsilankykite pas:
Cezara Vaszkeliavicziu,
124 Millbury St., Worcester, Mass.

SLA. Centro Valdyba.

PREZIDENTAS:

M. J. Damijonaitis,
812 — 33-rd St., Chicago, Ill.

VICE-PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

SEKRETORIUS:

J. Žemantauskas,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

IŽDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

IŽDO GLOBĖJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.

P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

B. K. Balevičia,
111 S. Halsted St., Chicago, Ill

P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

**KNYGIUS ir "TEVYNES"
ADMINISTRATORIUS**

S. Astramskas,
307 W. 30-th St.

New York City.

"DAGIS"

Kritikos, Satyros ir Juokų Mėnesinis Likraštis

DAGIS gražioj formoj knygos, ant geros popieros ir su viršialiais. viso 20 puslapių kas mėnuo duoda skaitymų.

DAGIS kas mėnuo talpina po kelis originalinius lietuvių pieštus paveikslėlius.

DAGIS bado visus be skirtumo, kas tik nusikalsta prieš visuomenę, todėl Dagis turi rasti kiekvieno lietuvių name, tai yra geriausia gyduolė nuo visokių ligų. Juk visiems yra reikalingas linksnumas ir juokai, o Dagis nesigaili straipsnių su įvairiais pasiūlymais ir juokais.

DAGIO kaina labai žema, tikrai po 10 centų num., arba \$1.00 metams.

Siunčiant prenumeratą, adresuokite:

"Dagis" Publ. Co.
812 - 33 st., Chicago, Ill.

Dainavietė Viki RWR

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinioms tautiškomis ir bažnytinėms draugystėms išdirba: Karunas, Amerikoniškas vellavas, Szarpas, Juostas, ženklelius, kepures ir marszalkoms pardedus, teipgi visus bažnytinius aprėdalu. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.

1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

**Savininkas ir Fabrikantas Geriausių
"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."**

Geriausia
Gyduolė
nuo
Strėnų skaudėjimo
Degimo krutinėje
Galvos skaudėjimo
Kateros
Užsišaldyme
Neuralgijos
nuo
Ūterklės skaudėjimo

Mešlungio
Skausmo krutinėje
nuo
Patrukimo
Azma arba
Dusulio
Štyvumo sprando
Skaudėjimo:
šonuose
Rankų ir
Kojų.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėti nė daktarai nė gonbučiai, arba paslaptinėms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisiūsiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartoti, už prekę labai mažą. Reikia rašyti laiškus stačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiskų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausia. Taigi rašykite reikalaudami agentūros. Kiekvienas lietuviškas štornikas teipgi privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų dovanai kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę iš Brooklyn N.Y. in SCRANTON. PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje galite gauti LAIKRODŽIU, LAIKRODELIU, LENCIUGELIU, PUIKIU ŽIEDU, SPILKU, KALČIKU, KOMPASU, KRYŽIUKU. Puikiausiu ARMONIKU, SKRIPŲU, KLERNETU, TRUBU, KONCERTINU ir daugybe visokių muzikališkų instrumentu. Geru BRITVU, visokio skyriaus DRUKAVOJIMUI MAŠINUKIU, ALBUMU FOTOGRAFIJOMS, GUMINIU LITARU, ISTORIŠKU ir MALDA-KNYGIU, visokiu gražiu POPIERIU gromatomis rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TUZINĄ už 25c., 5 tuz. - \$1.00, Perkupčiams 1.000 už \$6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba ŠVENTAS RAŠTAS seno ir naujo testamentu lietuviškomis litaromis pusl. 1127, družiai apdaryta, su prisiuntimu \$3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGO No. 3 pareikalaukit šiandien: prisiusdami tikrą savo adresą ir už 5 c. markę gausit jį su 456 paveikslais ir 1.000 naudingų daigtu. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiu greitai i visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčiai gali gauti pirkta tavora daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties

šiuo adresu: M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str., Providence Sq. SCRANTON, PA.